

Jaardocument 2020

Stichting Haaglanden Medisch Centrum

Inhoudsopgave

1.	Maatschappelijk jaarverslag 2020	1
2.	Jaarrekening 2020	37
3.	Overige gegevens	94
4.	Bijlage 'Compensatie gedeerde inkomsten parkeren en restaurant'	96

Maatschappelijk jaarverslag 2020 Stichting Haaglanden Medisch Centrum

Inhoud

1.	Verslag van het bestuur	4
2.	Verslag raad van toezicht.....	7
2.1	Samenstelling.....	7
2.2	Taken en werkwijze.....	7
2.3	Commissies	8
2.4	Vergaderingen.....	9
2.5	Informatievoorziening en bespreekpunten in vergaderingen.....	9
2.6	Overleg met de gremia	10
2.6.1.	Overleg met het stafbestuur.....	10
2.6.2	Overleg met de ondernemingsraad	10
2.6.3	Overleg met de cliëntenraad.....	10
2.6.4	Overleg met de afdeling klacht- en gezondheidsrecht.....	10
2.7	Evaluatie raad van toezicht.....	11
2.8	Governance	11
3.	Kwaliteit en veiligheid.....	12
3.1	Consequenties covid op aanbod en volume van zorg in HMC.....	12
3.2	Accreditatie Qualicor Europe / NIAZ.....	13
3.3	Interne communicatie.....	13
3.4	Ondersteunende cultuur	14
3.5	Interne audits.....	14
3.6	Patiëntervaringen.....	14
3.7	Klachten	15
3.8	Leren van incidenten en calamiteiten.....	15
3.9	Kwaliteitsindicatoren.....	16
3.10	Opleiding en onderzoek.....	17
4.	Bedrijfsvoering.....	18
4.1	Besturingsmodel, managementinformatie en personeel.....	18
4.2	Managementinformatie	18
4.3	Risicomanagement.....	19
4.4	Personeel.....	23
4.5	Bestuur en medezeggenschap.....	23
4.6	Raad van bestuur	24
4.7	Medezeggenschapsstructuur.....	24
4.8	Gedragcodes	27
5.	Financieel beleid	29

5.1	Ontwikkelingen 2020.....	29
5.2	Jaarverantwoording.....	31
	Resultatenrekening.....	31
	Balans.....	32
	Liquiditeitspositie.....	32
	Deelnemingen	33
	Financiële instrumenten.....	33
5.3	Administratieve organisatie en interne controle.....	33
	Zelfonderzoek correct declareren ziekenhuis	33
	Horizontaal toezicht.....	33
	Overige processen	34
5.4	Vooruitblik 2021	34

1. Verslag van het bestuur

Dit maatschappelijk jaarverslag blikt terug op het jaar 2020; een jaar zoals wij in de gezondheidszorg nog nooit eerder hebben meegemaakt. De uitbraak van de Covid-19 pandemie (hierna in dit verslag kortweg Covid genoemd) heeft de hele wereld, de maatschappij en natuurlijk ook onze eigen organisatie volledig op zijn kop gezet en duurt op het moment van het schrijven van dit voorwoord nog onverminderd voort.

Wij vragen in deze tijd het bijna onmogelijke van onze medewerkers en van onze patiënten. Continu zijn wij bezig met de vraag hoe wij de patiënten die besmet zijn met Covid de juiste zorg kunnen bieden en gelijktijdig de reguliere zorg zoveel mogelijk kunnen laten doorgaan. Hiervoor zijn wij elke dag weer aan het kijken naar mogelijkheden om op- en af te schalen. Patiënten worden geregeld op het laatste moment benaderd om een ingreep af te zeggen of juist alsnog door te laten gaan. Van sommige groepen medewerkers vragen wij telkens weer of zij op andere afdelingen ingezet kunnen worden, terwijl wij van andere groepen medewerkers al bijna een jaar verwachten dat zij vanuit huis hun werkzaamheden verrichten. Wij zien hierbij een enorme creativiteit en doorzettingsvermogen bij iedereen, maar ook dat de vermoeidheid toeneemt en dat het begrip om ons heen soms afneemt.

Juist daarom zijn wij zo ontzettend trots op wat HMC in 2020 heeft kunnen betekenen. Niet eerder was zo duidelijk wat wij met liefde en lef als organisatie kunnen neerzetten tijdens deze mondiale crisis. Iedereen verbonden aan HMC draagt hier zijn of haar steentje aan bij.

Voor 2021 kunnen wij – net als de rest van ons land – op dit moment slechts hopen dat wij de pandemie onder controle krijgen door het vaccinatieprogramma en dat de aantallen Covid patiënten in de ziekenhuizen gaan afnemen. Wij realiseren ons ook dat het daarna zaak zal zijn dat wij ons gaan richten op de wachtlijsten die zijn ontstaan door de crisis. En hierbij moeten wij ook oog houden voor onze medewerkers, die rust nodig hebben. Wij weten derhalve nu al dat de rest van het jaar 2021 een grote uitdaging zal blijven voor HMC.

Dit jaarverslag kijkt uiteraard terug op 2020, welk jaar zoals gezegd gedomineerd is door de consequenties van Covid, zowel op financieel gebied als in onze bedrijfsvoering. Toch is het HMC gelukt om in 2020 een aantal belangrijke stappen te zetten en vooruitgang te maken op een aantal grote dossiers. Ook daar zijn wij als raad van bestuur trots op.

HMC: klaar voor de toekomst 2020 – 2024

In september 2020 is het strategiedocument genaamd 'HMC klaar voor de toekomst 2020 – 2024' vastgesteld, waarin de kernwaarden 'liefde en lef' zijn herbevestigd.

Kern van de strategie is dat HMC hét topklinische stadsziekenhuis is voor de Haagse regio, met een compleet zorgaanbod waarin rekening is gehouden met de zorgbehoefte van kwetsbare ouderen en mensen met chronische aandoeningen. Onze speerpunten zijn ons HMC Traumacentrum en HMC Neurocentrum. Dit zijn de onderdelen van HMC waar patiënten vanuit het hele land voor naar HMC komen. Daarnaast bieden we bijzondere en hoogwaardige vormen van zorg voor mensen met kanker en werken wij voor topklinische kankerzorg samen met het LUMC.

HMC kan met de invulling van de strategische koers optimaal sturen op een toekomstbestendig ziekenhuis. Dit vraagt om een organisatie die continu vernieuwt en die

meegroeit. En dit vraagt om het maken van keuzes. HMC kiest daarom bewust voor verplaatsing van zorg naar de wijk en naar de patiënten thuis (waar het kan uiteraard) en voor concentratie van onze zorg. Hiermee anticipeert HMC op de krappe arbeidsmarkt, zijn wij in staat een breed zorgaanbod te bieden en kunnen wij de acute en hoogcomplexere zorg veilig en verantwoord organiseren.

Daarnaast heeft het topklinische profiel van HMC een prominente plaats gekregen in de strategie. Dit komt duidelijk tot uiting door een focus op opleiding & onderzoek en werkplezier in de strategische koers. Als opleidingsziekenhuis leiden we medewerkers op, doen we onderzoek en wisselen we kennis uit met zorgverleners in de regio. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers meedenken over verbetering van de zorg, waarbij de inbreng van verpleegkundigen essentieel is. Dit alles resulteert er in dat HMC een aantrekkelijke werkgever is, wat weer belangrijk is om onze ambities voor de zorg te realiseren.

HMC Bouwt

Een van de uitdagingen voor HMC betreft de huisvesting en de keuzes die wij moeten maken voor ons vastgoed en het huisvestingsbeleid voor de toekomst. Daarom is in 2020 het programma HMC Bouwt gestart. Vertrekpunt hierbij is uiteraard de hiervoor genoemde strategische koers.

Vanuit deze strategische koers wordt op dit moment een vertaling gemaakt naar een huisvestingsbeleid en strategische huisvestingsplannen, welke passen bij de ambities van HMC. Wij bevinden ons op dit moment midden in het proces van het opstellen van dit huisvestingsbeleid en de daaruit volgende concrete (huisvestings-) plannen voor onze locaties. Deze plannen moeten passen bij innovatieve en vernieuwende zorg, waarbij wij - samen met de zorgpartners - kijken naar (samenwerkings-) concepten die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden in onze regio.

In 2020 is de start gemaakt met de bouw van het nieuwe Moeder- en Kindcentrum aan de kant van de Lijnbaan op onze locatie Westeinde. In dit moderne en comfortabele gebouw komt de zorg voor (aanstaande) moeders, baby's en kinderen straks zoveel mogelijk samen. Door de komst van het centrum zet HMC een stap verder richting gezinsgeïntegreerde zorg (family integrated care), waarbij het niet alleen over het kind en de ouders gaat, maar waarbij zij actief betrokken worden bij het zorgproces en zelf de regie kunnen nemen. Streven is dat het Moeder- en Kindcentrum in 2021 in gebruik genomen zal worden.

Duurzaamheid speelt uiteraard bij de huisvestingsplannen een grote rol en is om die reden een thema dat expliciet benoemd is in onze strategische koers 2020-2024. Concreet houdt dit in dat HMC zich bij de (ver-)nieuwbouw trajecten inspannt om de CO2 footprint te verminderen en een aantal gebouw-gebonden duurzaamheid doelstellingen wil realiseren.

Meerjarenafspraken met zorgverzekeraars 2018-2021

Op dit moment heeft HMC met vrijwel alle zorgverzekeraars meerjarenafspraken gemaakt waarbij we in staat worden gesteld om gevolg te geven aan de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord en meer zorg op de juiste plek kan plaatsvinden. Deze afspraken ondersteunen de strategische keuzes van HMC en haar rol als binnenstadziekenhuis en vormen de basis voor de innovatie en herstructurering van de zorg voor HMC. De meerjarenafspraken lopen eind 2021 af en de gesprekken met de zorgverzekeraars over vernieuwing van de afspraken zijn op dit moment gaande.

Samenwerking in de regio

Zoals ook in eerdere jaarverslagen genoemd, bestaat er tussen het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) en HMC een intensieve samenwerking. Uitgangspunt hierbij is om de innovatieve topklinische en academische zorg, en de kwaliteit daarvan, voor onze patiënten in de regio te behouden en te versterken. Op de vier gedefinieerde domeinen, oncologie, neurovasculaire zorg, vaatchirurgische zorg en traumazorg, zijn in 2020 mooie stappen gezet om de samenwerking te intensiveren. Ook in 2021 zullen LUMC en HMC blijven kijken welke mogelijkheden er zijn om deze waardevolle samenwerking uit te bouwen. Ook met het Haga ziekenhuis is een verkenning gedaan op samenwerking op het topklinisch profiel. En daarnaast zijn wij in het kader van de Juiste Zorg op de Juiste Plek met alle partners in de regio continu in gesprek over samenwerking.

Tot slot

In dit jaardocument leest u onze bestuurlijke en financiële verantwoording over 2020.

Zoals wij hiervoor al aangaven was 2020 een jaar dat volledig gekleurd is door Covid en bijzonder was voor al onze medewerkers en onze vrijwilligers, onze patiënten en hun naasten, onze omwonenden en al die anderen die op welke wijze ook betrokken zijn bij onze organisatie. Samen hebben wij afgelopen jaar zo goed mogelijk voor onze patiënten en voor elkaar gezorgd en dat doen wij nog steeds.

Wij zijn er als raad van bestuur trots op om een 'HMC'er' te zijn en sluiten dit voorwoord graag af door een groot compliment en onze dank uit te spreken aan iedereen verbonden aan onze organisatie voor de steun, inzet en het in ons gesteld vertrouwen.

Ingrid Wolf (voorzitter)

Daniëlle Horbach

David Voetelink

2. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en toetst of in beleid en uitvoering evenwicht bestaat tussen het organisatiebelang en de maatschappelijke functie van de zorginstelling.

2.1 Samenstelling

Statutair heeft de raad van toezicht maximaal negen leden. Per 31 december 2020 bestond de raad van toezicht uit acht leden:

- drs. A.C. Dorland MBA (voorzitter)
- mr. G.R.J. de Groot
- prof. dr. C.J.H.M. van Laarhoven
- drs. R.N. van der Plank (tot 1 maart 2021)
- drs. E.M.J. Schoenmaker
- mevrouw prof. dr. I.D. de Beaufort
- ir. A. Bruijntjes
- drs. V.W.J.A. van Stijn (registeraccountant)

Voor de raad van toezicht is een generieke profielschets opgesteld, waar de raad in zijn geheel aan moet voldoen. Daarnaast wordt per vacature een specifiek profiel gemaakt op basis van de algemene profielschets. Eén lid wordt benoemd op voordracht van de cliëntenraad. In de huidige samenstelling is dat mevrouw prof. dr. I.D. de Beaufort. Alle nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht worden gemeld en beoordeeld, evenals een mogelijk tegenstrijdig belang dat het onbelemmerd en onafhankelijk uitoefenen van de taken zou kunnen verhinderen. De actuele samenstelling van de raad van toezicht en (neven)functies van de leden staan op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

Begin 2021 is door de raad van toezicht besloten om de omvang van de raad van toezicht terug te brengen naar vijf personen. Om dit te bewerkstelligen heeft een aantal leden aangegeven bereid te zijn tussentijds af te treden. Als gevolg hiervan zal per 1 juli 2021 de raad van toezicht uit vijf personen bestaan. Voorts is besloten te streven naar meer diversiteit binnen de raad van toezicht, hetgeen meegenomen zal worden in het profiel voor de zoektocht van nieuwe leden.

2.2 Taken en werkwijze

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten. De werkwijze is verder nader uitgewerkt in het 'reglement raad van toezicht'. Dit reglement omschrijft de toezichthoudende rol van de raad en de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd. Het reglement bevat verder het profiel van de leden, de overlegstructuur, de benoemingsprocedures en zittingstermijnen, de informatievoorziening, de onafhankelijkheid, de vergoedingen en de verhouding met de raad van bestuur. Daarnaast heeft de raad van toezicht een 'reglement raad van bestuur' vastgesteld. De raad van toezicht evalueert jaarlijks het eigen functioneren tijdens een zogeheten zelfevaluatie.

De statuten, de reglementen en het rooster van aftreden staan op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

2.3 Commissies

Om de raad van toezicht te ondersteunen en besluitvorming voor te bereiden, zijn een aantal vaste commissies ingesteld die bestaan uit leden van de raad van toezicht.

Remuneratiecommissie

De leden van de remuneratiecommissie komen ten minste eenmaal per jaar bij elkaar. De remuneratiecommissie adviseert de raad van toezicht onder andere over de arbeidsvoorwaarden (waaronder de beloning) van de leden van de raad van bestuur. De remuneratiecommissie heeft eind 2020 gesprekken gevoerd met de leden van de raad van bestuur en met hen gesproken over de wijze waarop de raad van bestuur leiding heeft gegeven aan HMC. Tevens is gesproken over de mate waarin het gelukt is de doelstelling voor 2020 te verwezenlijken en zijn de doelstellingen voor 2021 besproken.

Auditcommissie

De auditcommissie vergadert ten minste viermaal per jaar. In 2020 is de commissie vijf keer (al dan niet via digitale vergadering) bij elkaar gekomen. Voor elke vergadering nodigt de commissie het lid van de raad van bestuur met het aandachtsgebied financiën uit. Tevens is de clustermanager Financiën aanwezig in de vergaderingen. De externe accountant is aanwezig geweest bij de vergaderingen waarin de jaarrekening, de (interim)managementletter, het accountantsverslag en de begroting zijn besproken. De auditcommissie heeft vooral stilgestaan bij de ontwikkelingen van de maand- en kwartaalcijfers, de bevindingen uit de accountantscontrole, het ombuigingsplan, de voorgenomen investeringen, de begroting en de planning & controlcyclus.

Commissie Kwaliteit en Veiligheid

Deze commissie houdt toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de zorg en dienstverlening van HMC. De commissie vergadert ten minste viermaal per jaar. De vergaderingen worden bijgewoond door het lid van de raad van bestuur met de portefeuille kwaliteit en veiligheid. De leden overleggen eenmaal per jaar met de cliëntenraad.

De commissie heeft in het bijzonder aandacht voor het functioneren van het kwaliteits- en veiligheidssysteem van HMC, de behaalde resultaten en de progressie hierin. De commissie bespreekt de jaarverslagen gericht op patiëntervaringen, klachten en gezondheidsrecht, incidenten en dossieronderzoek.

Tevens worden de toetsingsrapportages besproken die zijn gemaakt door onder andere de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), Qualicor Europe (voorheen NIAZ) en MediRisk. De commissie wordt actief geïnformeerd door betrokken zorgprofessionals over projecten gericht op de medisch specialistische zorg en instellingsbrede projecten op het gebied van kwaliteit en veiligheid.

In 2020 is tevens aandacht besteed aan Covid gerelateerde thema's, zoals het opschalen van reguliere zorg, de evaluatie na de eerste Covid-golf en het opleiden in tijd van Covid. Ook is gesproken over het programma 'Juiste zorg op juiste plek' en is in 2020 het Ethisch Kader opgesteld, welk Kader inhoudelijk in de commissie is besproken.

De actuele samenstelling van de commissies staat op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

2.4 Vergaderingen

In het verslagjaar 2020 heeft de raad van toezicht - gezien alle ontwikkelingen en grote uitdagingen - veelvuldig vergaderd, zowel fysiek als digitaal. De vergaderingen zijn over het algemeen in het bijzijn van de raad van bestuur gehouden; een aantal (telefonische) overleggen hebben plaatsgevonden met de raad van toezicht-leden onderling. Voorafgaand aan het overleg van de raad van toezicht heeft steeds overleg plaatsgevonden over de agenda en informatievoorziening tussen de voorzitter van de raad van bestuur en de voorzitter van de raad van toezicht.

2.5 Informatievoorziening en bespreekpunten in vergaderingen

Voor elke reguliere vergadering van de raad van toezicht worden in elk geval de volgende onderwerpen geagendeerd: strategie, financiën, kwaliteit en veiligheid, organisatie en samenwerking in de regio. De raad van bestuur heeft hiervoor voorafgaand per vergadering een zogeheten management rapportage aangeleverd, aan de hand waarvan het gesprek in de vergadering gevoerd is over de belangrijkste onderwerpen en thema's welke spelen binnen HMC.

Daarnaast worden elke vergadering door zowel raad van bestuur als raad van toezicht mededelingen gedaan over actuele onderwerpen, zoals de stand van zaken rondom Covid en overige ontwikkelingen in de organisatie op uiteenlopend gebied.

Over belangrijke zaken wordt de voorzitter en/of de voltallige raad van toezicht tussentijds door de raad van bestuur geïnformeerd. Met betrekking tot Covid heeft de raad van bestuur de raad van toezicht zeer frequent tussentijds geïnformeerd en is een aantal maal een extra overleg geweest om de raad van toezicht bij te praten over de ontwikkelingen in het ziekenhuis. Op het moment dat HMC in berichtgeving in de media is genoemd dan wel een persbericht heeft uitgebracht is de raad van toezicht per omgaande op de hoogte gebracht van de berichtgeving.

Met de komst van drie nieuwe leden van de raad van bestuur eind 2019 en begin 2020, heeft de raad van toezicht gedurende 2020 de drie bestuurders verzocht een bespiegeling van hun eerste honderd dagen in HMC te geven in de vergadering van de raad van toezicht. Hierin is toegelicht welke punten de betreffende nieuwe bestuurder zijn opgevallen bij diens komst in HMC.

Tijdens de reguliere vergaderingen in 2020 heeft de raad van toezicht de volgende besluiten genomen:

- Goedkeuring tot het aangaan van het addendum overeenkomst inzake Lab West;
- Goedkeuring jaarrekening en maatschappelijk jaarverslag over 2019 en het verlenen van decharge aan de raad van bestuur over het gevoerde beleid over 2019;
- Herbenoeming van de heer De groot als lid van de raad van toezicht;
- Goedkeuring aan de strategie 2020 – 2024;
- Goedkeuring begroting 2021;
- Benoeming accountant voor de controlewerkzaamheden.

Voorts kwamen in de vergaderingen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- Situatie in HMC als gevolg van Covid, inclusief de financiële consequenties hiervan;
- De herijking van de strategische koers, welke heeft geresulteerd in het document: HMC klaar voor de toekomst 2020 – 2024;
- De stand van zaken rondom huisvesting;

- De ontwikkelingen rondom regionale samenwerking;
- De doelstellingen voor de raad van bestuur voor 2020 (als gevolg van komst nieuwe bestuurders gedurende het jaar vastgesteld) en voor 2021;
- De stand van zaken rondom kwaliteit en veiligheid binnen HMC aan de hand van de kwaliteitsindicatoren;
- Het percentage ziekteverzuim binnen HMC en de acties welke worden ondernomen om dit percentage te reduceren;
- Privacy en cyber security;
- De omvang en samenstelling van de raad van toezicht.

2.6 Overleg met de gremia

Zoals aangegeven in het vorige jaarverslag was 2019 voor HMC een roerig jaar. In 2020 heeft er een overleg onder begeleiding van een externe voorzitter plaatsgevonden waarbij twee afgevaardigden vanuit de verschillende gremia (raad van toezicht, raad van bestuur, vereniging medische staf, ondernemingsraad en cliëntenraad) aanwezig waren om de gebeurtenissen te evalueren. Dit was een waardevolle bijeenkomst waarin de zogeheten 'lessons learned' die HMC wil meenemen naar de toekomst zijn besproken.

2.6.1. Overleg met het stafbestuur

Er heeft overleg tussen de voltallige raad van toezicht, raad van bestuur en het stafbestuur plaatsgevonden op 12 maart 2020 en 10 september 2020. In dit overleg kwamen aan de orde:

- de gevolgen van Covid voor de organisatie en de medisch specialisten in het bijzonder;
- de kwaliteitsindicatoren;
- de samenwerking met partijen in de regio;
- de strategie 2020-2024.

Daarnaast heeft de voorzitter van de raad van toezicht regelmatig informeel overleg gevoerd met de voorzitter van het stafbestuur.

2.6.2 Overleg met de ondernemingsraad

Een vertegenwoordiging van de raad van toezicht heeft in het verslagjaar tweemaal de overlegvergadering tussen de raad van bestuur en de ondernemingsraad bijgewoond. Er is hierbij onder andere gesproken over het algemeen beleid. Tevens heeft er regelmatig informeel overleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de raad van toezicht en de voorzitter van de ondernemingsraad.

2.6.3 Overleg met de cliëntenraad

In 2020 heeft tussen (een afvaardiging van) de cliëntenraad en de raad van toezicht regulier overleg plaatsgevonden. Hierbij werd gesproken over het algemeen beleid en de borging van het doorklinken daarin van de (collectieve) stem van de patiënt.

2.6.4 Overleg met de afdeling klacht- en gezondheidsrecht

De commissie Kwaliteit en Veiligheid heeft, samen met een lid van de raad van bestuur, met de clustermanager van het cluster Kwaliteit & Communicatie gesproken over het jaarverslag Klachten en Gezondheidsrecht. In dit overleg is daarnaast met de voorzitter en secretaris van de Centrale Commissie Incidenten Patiëntenzorg (CCIP) gesproken over het jaarverslag.

2.7 Evaluatie raad van toezicht

In september 2020 heeft een uitgebreide zelfevaluatie van het functioneren van de raad van toezicht plaatsgevonden. Ter voorbereiding op deze zelfevaluatie hebben alle leden van de raad van toezicht vragenlijsten ingevuld over het functioneren van de raad van toezicht in zijn geheel, de commissies, de voorzitter en de secretaris en over de samenwerking met de raad van bestuur. Daarnaast is feedback op het functioneren gevraagd aan de leden van de raad van bestuur. Aan de hand van deze input is een constructief gesprek tussen de leden van de raad van toezicht onderling gevoerd.

Uit de zelfevaluatie is een aantal concrete punten gekomen waar de raad van toezicht in 2021 concreet mee aan de slag gaat. Dit betreft o.a. de hierboven genoemde aanpassing in omvang en samenstelling van de raad van toezicht en de afspraak om tijdens elke vergadering één onderwerp inhoudelijk grondiger met de raad van bestuur te doorleven.

2.8 Governance

De raad van toezicht en de raad van bestuur onderschrijven de uitgangspunten van de zorgbrede governancecode en passen deze code toe.

Een gedetailleerd overzicht van alle punten uit de code staat op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

3. Kwaliteit en veiligheid

HMC wil patiënten hoogwaardige, toegankelijke en patiëntgerichte zorg bieden zonder de betaalbaarheid uit het oog te verliezen. Het kwaliteitsbeleid van HMC is erop gericht om vanuit verschillende perspectieven te onderzoeken in hoeverre we hierin slagen en onze zorg te verbeteren waar dit nodig is.

3.1 Consequenties covid op aanbod en volume van zorg in HMC

Door Covid heeft HMC in 2020 op verschillende momenten wijzigingen moeten aanbrengen in het aanbod en volume van zorg. Wij moesten met elkaar zorgdragen voor het opzetten van kwalitatief goede Covid-zorg voor patiënten. In de eerste golf heeft HMC het volume van de electieve zorg sterk moeten afschalen, zowel in de poliklinische zorg als in het aantal operaties. Dit ook vanuit de insteek om alleen die patiënten daadwerkelijk een behandeling in het ziekenhuis moesten ondergaan fysiek naar het ziekenhuis te laten komen. Waar mogelijk zijn consulten door middel van video)bellens door gedaan. De afschaling van electieve zorg heeft grote impact gehad op onze patiënten, die langer hebben moeten wachten op hun behandeling.

Tevens is er – eveneens vanuit de gedachten zo min mogelijk mensen fysiek in onze gebouwen te ontvangen - besloten om het aantal bezoekers te beperken. Ook dit heeft grote impact op onze patiënten en hun naasten en heeft in bepaalde situaties tot onbegrip richting onze medewerkers geleid.

Medisch urgente zorg is ten alle tijden doorgegaan. Hierbij zijn de aanvullende maatregelen voor het waarborgen van acute en kritiek planbare zorg (conform de categorieën zoals gedefinieerd in de brief van minister Van Ark d.d. 22 december 2020 met als bijlage de brief van de LNAZ) in acht genomen.

HMC heeft na de eerste golf steeds als insteek gehad om de electieve zorg zoveel mogelijk door te laten gaan, uiteraard gelimiteerd tot de capaciteit die beschikbaar was en ingezet kon worden. Afwegingen over uitstel van zorg zijn op individueel patiëntniveau gemaakt, waarbij patiënten nauwkeurig gevolgd zijn en steeds opnieuw de afweging is gemaakt of de zorg uitgesteld kon worden dan wel of de behandeling doorgang diende te vinden. Dit is gedocumenteerd vastgelegd per patiënt. Voor het afschalen van de zorg zijn de 'Handreiking voor keuzes bij het op- en afschalen reguliere poliklinische non-COVID zorg ten tijde van schaarste in de COVID-19 pandemie' en het 'Raamwerk voor het behoud van reguliere klinische non-COVID zorg in relatie tot de pandemische druk' (beide van de Federatie van Medisch Specialisten) gebruikt door zorgverleners om houvast te bieden bij het nemen van beslissingen, evenals de urgentielijst medisch specialistische zorg van de NZa.

Eind 2020 heeft de LNAZ de opdracht gegeven tot een opschaling van het aantal IC-bedden, aan welke opdracht HMC alleen kon voldoen door af te wijken van de gebruikelijke verhouding van 1 verpleegkundige op 2 patiënten op de IC. Hierdoor is in de eerste weken van januari gewerkt met een verhouding van 1: 3 in de verpleging op de IC. Ook in het voorjaar is HMC genoodzaakt geweest een periode met de verhouding 1:3 in de verpleging op de IC te werken. Dit heeft uiteraard grote impact gehad op de belasting van verpleegkundig personeel. Dankzij de ondersteuning van andere verpleegkundigen op de IC, is de kwaliteit van zorg niet in het geding gekomen.

In de crisisorganisatie heeft wekelijks afstemming plaatsgevonden tussen de medisch specialisten en het management over welke patiëntengroepen voorrang moesten krijgen als het ging om de capaciteit van het OK bedrijf. Poliklinische zorg is na de eerste golf niet meer afgeschaald. Gedurende 2020 zijn zoveel mogelijk de metingen van kwaliteitsindicatoren gecontinueerd en ook het monitoren van patiëntervaringen heeft - daar waar mogelijk - plaatsgevonden, om zicht te kunnen blijven houden op de kwaliteit van zorg en te voldoen aan de landelijke verplichtingen op dit terrein.

3.2 *Accreditatie Qualicor Europe / NIAZ*

Qualicor Europe (voorheen NIAZ) toetst zorginstellingen aan de hand van het systeem Qmentum. Nadat de accreditatie in 2016 met succes was verlengd, is vanuit HMC ingezet op het continueren van kwaliteitsbewustzijn en activiteiten, mede aan de hand van een zogeheten kwaliteitskalender. Elke themamaand zorgt voor specifieke aandacht en activiteiten rond belangrijke aspecten inzake kwaliteit en veiligheid.

Het werken volgens de systematiek van Qualicor Europe / NIAZ geeft ritme en structuur aan onze inspanningen op het gebied van kwaliteit en veiligheid. Ook tonen we zo naar de buitenwereld dat onze organisatie voldoet aan een internationaal programma van kwaliteitsnormen.

Terwijl de organisatie in voorbereiding was op de audit in het kader van her-accreditatie (die gepland stond voor november 2020), werd de organisatie geconfronteerd met de Covid-crisis. Omdat veel activiteiten en fysieke bijeenkomsten noodgedwongen moesten worden stilgelegd, is in overleg met het NIAZ / Qualicor Europe besloten om de auditweek te verplaatsen. De accreditatiestatus van HMC is verlengd tot 2022. Hierdoor was het mogelijk de auditweek te verplaatsen naar november 2021.

De aard van de voorbereidingen is met het verplaatsen van de audit ongewijzigd gebleven. De evaluaties van alle NIAZ-normensets zijn multidisciplinair uitgevoerd. Waar nodig worden verbeterpunten opgepakt. Met behulp van de VIR-teams zijn de zogeheten Vereiste InstellingsRichtlijnen (VIR's) in kaart gebracht en is een vertaalslag gemaakt naar de benodigde werkwijze en praktijk binnen HMC. Aan de hand van checklists die per maand voor verschillende functies worden verspreid, zorgen we voor aandacht voor belangrijke onderwerpen en afspraken en bevorderen we het 'eigenaarschap', zowel bij managers als bij individuele medewerkers en artsen.

Door middel van 'flitsaudits' is in 2020 de naleving van de afspraken rondom de VIR's getoetst. De resultaten van deze flitsaudits lieten zien dat er nog verbeteringen nodig zijn in het volledig naleven van de verschillende nalevingstests en hun uitwerking in HMC-afspraken.

3.3 *Interne communicatie*

Systematisch werken aan kwaliteit omvat ook interne communicatie over kwaliteit. Zo zijn managers en medewerkers op de hoogte van de ins en outs van belangrijke kwaliteitsthema's en wordt het kwaliteitsbewustzijn onderhouden. Zoals hiervoor aangegeven werkt HMC sinds 2018 met een kwaliteitskalender. In deze kalender staat elke maand een thema centraal waarop we ons in het hele ziekenhuis extra focussen. Voorbeelden van thema's zijn: patiënttevredenheid, medicatieveiligheid, infectiepreventie, medische technologie en veiligheidscultuur. Het maandthema krijgt aandacht met nieuwsberichten op intranet, bijvoorbeeld in de vorm van goede voorbeelden vanuit huis, interviews, informatieve berichten over actuele ontwikkelingen en terugkoppeling van resultaten vanuit verschillende

kwaliteitsinstrumenten. Verder krijgen managers iedere maand suggesties en materiaal aangereikt waarmee ze in hun eigen werkomgeving aandacht kunnen geven aan het onderwerp.

Op intranet is daarnaast meer 'statische' informatie te vinden over kwaliteit, zoals achtergrondinformatie, kwaliteitsresultaten en praktische hulpmiddelen om zelf aan de slag te gaan. In 2020 is deze informatie overgezet naar het nieuwe interactieve platform HMC Centraal.

3.4 Ondersteunende cultuur

De wijze waarop wij als medewerkers onderling met elkaar (samen)werken, leren en communiceren heeft grote invloed op wat onze patiënten uiteindelijk ervaren. Werken aan kwaliteit en veiligheid gaat daarom samen met aandacht voor de organisatiecultuur. Het onderwerp cultuur en hoe wij met elkaar werken is derhalve een belangrijk thema binnen HMC, waar wij aandacht voor hebben.

3.5 Interne audits

Onderdeel van een op verbetering gerichte cultuur is het toetsen in de vorm van interne audits. In 2020 voerden interne auditoren 11 interne audits uit binnen diverse afdelingen en specifiek op een aantal thema's, zoals o.a. decubitus, overdracht en preventief onderhoud. De centraal georganiseerde interne audits maken gebruik van de normen van Qualicor Europe (voorheen NIAZ). Sommige afdelingen, zoals het laboratorium en de apotheek, voeren aanvullend nog eigen interne audits uit aan de hand van specifieke normen die voor deze afdelingen gelden.

3.6 Patiëntervaringen

HMC gebruikt verschillende methodieken om bij patiënten te toetsen hoe zij de zorg ervaren. Gedurende het hele jaar wordt onderzoek gedaan naar patiëntervaringen. Via uitnodigingskaarten verzoeken we patiënten online een vragenlijst in te vullen op de website van HMC. Daarnaast nemen vrijwilligers en re-integratiemedewerkers met tablets deze vragenlijsten af bij patiënten. Ook zijn er drie enquêtezuilen waarmee afdelingen zelf actief aan de slag gaan om feedback van patiënten te verzamelen. Op deze manier bereiken we ook jonge, oudere en laaggeletterde patiënten. Hierdoor zijn de resultaten van het patiëntervaringsonderzoek een goede afspiegeling van de ervaringen van HMC-patiënten. I.v.m. Covid konden er vanaf maart 2020 geen vrijwilligers en enquête-zuilen ingezet worden en was de respons op het patiëntervaringsonderzoek in de eerste helft van het jaar erg laag. Vanaf juni 2020 worden patiënten na hun poliklinisch bezoek aan HMC per mail benaderd om het patiëntervaringsonderzoek in te vullen. Dit heeft de respons nog wel doen stijgen, in 2020 zijn ruim 3.700 vragenlijsten ingevuld door patiënten.

Bovendien worden in toenemende mate Patient Related Outcome Measures-vragenlijsten (PROM's) afgenomen. Deze lijsten meten patiëntgerapporteerde uitkomsten van ervaren zorg en worden afgenomen bij orthopedie, oncologie, oogheelkunde en traumachirurgie. In 2019 is er een ziekenhuisbreed PROM-registratiesysteem aangeschaft van Philips Vital Health. Dit maakt het mogelijk om laagdrempelig op grotere schaal PROM's te meten. In 2020 zijn PROM-metingen geïmplementeerd bij borstkanker, prostaatkanker en endometrioze.

In 2020 vonden er twee spiegelgesprekken plaats:

- De Eerste Diabetische Voethulp en opname en ontslag C11;
- Verloskundig Samenwerkingsverband zwangeren.

3.7 Klachten

Zowel complimenten als klachten zijn signalen voor HMC. Patiënten die niet tevreden zijn over de zorg of dienstverlening van ons ziekenhuis, kunnen een klacht indienen, zodat wij hiervan kunnen leren.

In de laagdrempelige opvang en bemiddeling van klachten, is de klachtenfunctionaris degene die klager te woord staat en het contact met betrokken zorgverlener of zorgmanager van de afdeling legt. De klachtenfunctionaris heeft een onafhankelijke rol met een ondersteunende taak voor de klager die bij hen een hulpvraag over een klacht neerlegt.

Vaak zit de voldoening in een terugkoppeling over wat het ziekenhuis heeft gedaan met de ervaringen van de patiënt en hen te laten merken dat hun verhaal er werkelijk toe doet. Informeren, luisteren, verbinden en leren.

In grote lijnen zijn er binnen het ziekenhuis drie routes op het moment dat er sprake is van een klacht:

1. laagdrempelige klachtenopvang en -bemiddeling door de klachtenfunctionarissen
2. klachtenbehandeling door een onafhankelijke klachtenadviescommissie
3. procedures, waaronder aansprakelijkheidsstellingen, civiele zaken en tuchtzaken

In 2020 noteerden de klachtenfunctionarissen van HMC 762 klachtmeldingen. De klachten gingen vooral over:

1. organisatie: planning van afspraken en telefonische bereikbaarheid (32%)
2. methodisch technisch handelen: behandeling door een arts/verpleegkundige/hulpverlener en diagnose/onderzoek (31%)
3. relationeel: mondelinge en telefonische bejegening (18%)

Het totaal aantal klachten daalde met 25% (daling van 257 klachten) ten opzichte van 2019 (1019 klachten).

In 2020 hadden 130 (17%) van de 762 klachten betrekking op de Covid maatregelen (het omzetten afspraken, afschalen van zorg, veiligheid en beschermingsmaatregelen, beperking bezoekers ziekenhuis).

*In 2020 is HMC gedurende het jaar overgestapt op een nieuw klachtensysteem. Dit maakt dat we niet een exacte weergave kunnen geven van de hoeveelheid klachtmeldingen.

3.8 Leren van incidenten en calamiteiten

Helaas lukt het niet altijd om alles goed te doen. Door incidenten en calamiteiten te melden en analyseren, kan worden onderzocht welke factoren daaraan hebben bijgedragen en welke maatregelen moeten worden genomen om herhaling zoveel mogelijk te voorkomen. Mogelijk vermijdbare schade wordt ook onderzocht door middel van structureel dossieronderzoek.

Binnen HMC worden (bijna-)incidenten gemeld in het digitale meldsysteem genaamd iProva. In geval van (mogelijke) calamiteiten wordt ook vaak direct contact gezocht met de raad van

bestuur. Wanneer de Centrale Commissie Incidenten Patiëntenzorg (CCIP) op basis van een quickscan of vooronderzoek (maximaal zes weken) vaststelt dat een melding inderdaad mogelijk een calamiteit betreft volgens de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), volgt een melding bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Vanuit de CCIP wordt per casus een onderzoeksteam samengesteld. Dit team bestaat uit een of twee medisch specialisten, een verpleegkundige en een adviseur Kwaliteit en Veiligheid.

Alle leden van de CCIP zijn geschoold in de barrière-analysemethodiek. Als de patiënt en/of de familie dat wil, worden zij ook gehoord in het onderzoek en krijgen zij een mondelinge terugkoppeling van de bevindingen vanuit de analyse.

Een overzicht van de calamiteitenmeldingen in 2020:

Aantal meldingen bij IGJ	Aantal daadwerkelijke calamiteiten (conclusie na analyse)	Aantal keer patiënt/familie betrokken in het onderzoek	Aantal terugkoppelingen aan patiënt/familie
16	11*	15	15

* Eén onderzoek loopt nog ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag, waardoor deze onderzoeken niet worden meegeteld.

Onderstaand zijn de vijf meest gevonden faalfactoren bij calamiteitenonderzoeken in 2020 weergegeven. Tussen haakjes is het aantal basisoorzaken vermeld dat geclassificeerd is bij deze faalfactor.

1. operatieve procedures (40): de beschikbaarheid en kwaliteit van documentatie (voorschriften, procedures, werkinstructies, handleidingen, et cetera), de bekendheid hiervan en het gebruik
2. organisatie (22): de kwaliteit en 'geschiktheid' van de organisatiestructuur, met betrekking tot verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de planning en beschikbaarheid van mensen en middelen
3. teamgebonden/sociaal (11): de rol van het team, het sociaal belang om bepaald gedrag te vertonen en de mate waarin een veiligheidscultuur aanwezig is waarbij het risico voor de patiënt centraal staat
4. training en opleiding (11): de juiste training/opleiding/ervaring (niet te veel en ook niet te weinig) voor medewerkers, passend bij hun werk
5. communicatie (6): De effectiviteit van communicatie tussen individuen en/of groepen, intern en/of extern met de arbeidsorganisatie.

3.9 Kwaliteitsindicatoren

HMC gebruikt in- en externe kwaliteitsindicatoren om zorgprocessen te verbeteren en effectiever te maken. HMC vindt het belangrijk om open en transparant te zijn over de kwaliteit van de zorg. De uitkomsten op de indicatorensets van het Zorginstituut en de IGJ worden gepresenteerd in de openbare database van het Zorginstituut en in 'Het Resultaat Telt' van de IGJ. Om de aanlevering van de landelijk verplichte kwaliteitsindicatoren efficiënt en effectief te laten verlopen, is het van belang dat de registratie aan de bron -het digitale

patiëntendossier- goed verloopt, met zo min mogelijk administratielast voor de zorgprofessional.

Ziekenhuischeck: Op de landelijke website [Ziekenhuischeck van de NVZ](#) staan enkele uitkomsten op de verplichte kwaliteitsgegevens over onder meer sterfte, behandelingen, operaties, infecties en pijnbestrijding. De website biedt de mogelijkheid om kwaliteitsgegevens van ziekenhuizen onderling te vergelijken. Het moment van actualisatie van de data is landelijk bepaald.

HMC-brede kwaliteitsindicatoren: Om tijdig te kunnen sturen op uitkomsten heeft HMC een kwaliteitsdashboard met ziekenhuisbrede indicatoren, zoals medicatieverificatie, tijdige overdracht en pijnmeting. Hiervoor zijn normen vastgesteld. Het kwaliteitsdashboard is voor iedere medewerker toegankelijk en wordt per kwartaal opgenomen in de kwartaalrapportage kwaliteit per cluster.

Ongetwijfeld zal Covid invloed hebben op het resultaat van de kwaliteitsindicatoren qua o.a. volume, doorlooptijden, behaalde resultaten en kwaliteit van de registraties. We hebben nog geen volledig zicht op deze impact omdat de aanleveringen en verwerkingen over verslagjaar 2020 nog lopen op het moment van schrijven van dit jaarverslag.

3.10 Opleiding en onderzoek

HMC is lid van de vereniging van topklinische ziekenhuizen (STZ) en ons topklinische profiel komt naar voren in het beleid op het gebied van opleiding en onderzoek. Dit blijkt ook uit onze strategische koers. HMC heeft als topklinisch opleidingsziekenhuis in 2020 opnieuw een fors aantal zorgprofessionals opgeleid. De opleidingsinstituten en scholen hebben de slag naar onderwijs op afstand snel kunnen maken en er met de praktijk- en werkbegeleiders binnen HMC voor gezorgd dat opleidingen konden worden voortgezet. In juni vierde HMC gediplomeerdendag om iedereen die het afgelopen jaar een diploma had gehaald met hun begeleiders in het zonnetje te zetten.

Ziekenhuisbrede opleidingsthema's in 2020 betroffen duurzame inzetbaarheid, deskundigheidsbevordering en innovatie, (persoonlijk) leiderschap, versterking van de professionaliteit en de deskundigheid van de verpleegkundige beroepsgroep.

Ook bij opleiding en (persoonlijke) ontwikkeling ontstond door de Covid pandemie een uitdaging. Een groot deel van het opleidings- en ontwikkelaanbod heeft een digitale transformatie ondergaan. Hierdoor is het mogelijk gebleken om training en ontwikkeling van medewerkers doorgang te laten vinden.

In 2020 is het programma Regionaal Opleiden en Arbeidsmarkt, met ziekenhuizen uit de Onderwijs- en Opleidingsregio (OOR) Leiden, geïntensiveerd. In opdracht van het OOR-bestuur heeft dit programma tot doel om regionaal en in samenwerking voldoende gekwalificeerd personeel in de FZO beroepen op te leiden, om meer loopbaanmogelijkheden te creëren en tekorten in de toekomst te voorkomen. HMC is actief lid van het FZO regioplatform en stelt zichzelf ambitieuze, haalbare opleidingsaantallen tot doel.

Wat de (medisch) specialistische vervolgoopleidingen betreft, zijn in 2020 de KNO-geneeskunde en de pathologie (digitaal) gevisiteerd. Het merendeel van de visitaties die in 2020 zouden plaatsvinden zijn als gevolg van Covid verplaatst naar 2021.

Op het gebied van onderzoek werken medisch specialisten en (gespecialiseerd) verpleegkundigen mee aan trials en toegepast klinisch wetenschappelijk onderzoek met

ondersteuning van het Landsteiner Instituut. In 2020 zijn 167 wetenschappelijke studies aangemeld voor uitvoering binnen HMC. Zesentwintig onderzoeken waren bij patiënten met Covid of Covid-gerelateerd. Uiteraard leidde dit ook in 2020 weer tot vele publicaties in peer reviewed tijdschriften. Daarnaast hebben zes medewerkers van HMC hun promotie succesvol afgerond: drie artsen in opleiding, één psycholoog in opleiding, een medisch specialist en een verpleegkundig specialist.

4. Bedrijfsvoering

4.1 Besturingsmodel, managementinformatie en personeel

Voor een toekomstbestendige ziekenhuisorganisatie is het essentieel de zorg in te richten rondom patiëntprocessen. Hiervoor is een duidelijke en solide basis nodig waarin de bedrijfsmatige processen goed zijn geregeld. Deze basis is georganiseerd in zorgclusters die zijn gevormd rond specialismen en afdelingen. In het besturingsmodel zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden zoveel mogelijk ondergebracht op het niveau waar patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs plaatsvinden. Er is sprake van duaal management, waarbij medisch specialisten participeren in het clustermanagement en daarmee medeverantwoordelijk zijn voor management en organisatie. De clustermanagers hebben een integrale managementverantwoordelijkheid.

We onderscheiden de volgende zorgclusters:

- snijgend
- beschouwend
- oncologie
- vrouw en kind
- acuut
- medisch ondersteunend

Behalve de zorgclusters zijn er zes stafclusters: financiën, service & huisvesting, informatisering & automatisering, kwaliteit & communicatie, personeel & organisatie en het Landsteiner Instituut.

De multidisciplinaire patiëntprocessen zijn clusteroverstijgend georganiseerd, vanuit de diverse specialismen en afdelingen die er bij betrokken zijn.

Zowel de vrijgevestigd specialisten van het medisch specialistisch bedrijf (MSB) als de specialisten in loondienstverband met een overeenkomst voor onbepaalde tijd zijn lid van de Vereniging Medische Staf (VMS). De VMS wordt vertegenwoordigd door het stafbestuur.

4.2 Managementinformatie

De planning- en control-cyclus begint met het opstellen van de jaarlijkse kaderbrief met de uitgangspunten voor de exploitatie- en investeringsbegroting. De cyclus eindigt met de goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht.

De clustermanagers hebben regelmatig overleg met de portefeuillehouder raad van bestuur over de managementrapportages. Tijdens dit overleg komen onder meer aan de orde: kwaliteitsindicatoren, klachten en incidenten, productie, financiën, personeel,

procesverbetering en projecten. Drie keer per jaar (trimestergesprekken) wordt door de clustermanagers een update van de stand van zaken binnen het cluster qua begroting en het behalen van de doelstellingen gegeven aan de voltallige raad van bestuur. Tevens wordt elke maand een ziekenhuisbrede managementrapportage verspreid. Verder informeren de raad van bestuur en het stafbestuur de organisatie maandelijks over de onderwerpen op de bestuursagenda en de genomen besluiten.

4.3 Risicomanagement

Met behulp van Integraal Risico Management (IRM) streven we ernaar belangrijke risico's tijdig te identificeren, analyseren en beheersen. In een beleidsnotitie uit 2018 is vastgelegd hoe we hier in HMC vorm aan geven. Als referentiekader is daarbij in eerste instantie de ISO31000 voor risicomanagement gebruikt; in de loop van 2019 heeft daarnaast een zelfevaluatie plaatsgevonden op de nieuwe NEN8009:2018 (norm voor een veiligheidsmanagementsysteem van ziekenhuizen). Toetsing op deze norm is onderdeel van de NIAZ/Qualicor-audit die plaats zal vinden in november 2021.

Om het IRM mede vorm en sturing te geven is er een IRM-team actief, onder voorzitterschap van de raad van bestuur.

Risicoregister

HMC beschikt over een risicoregister waarin de belangrijkste strategische en tactische risico's zijn vastgelegd binnen de domeinen patiëntveiligheid, facilitair, personeel, ICT/informatieveiligheid, financiën en strategie. Per risico is beschreven wat de preventieve en corrigerende beheersmaatregelen zijn, wie deze uitvoert en bewaakt en volgens welk plan daarbij wordt gewerkt. Het risicoregister krijgt jaarlijks een update, uitgevoerd door expertgroepen per domein (inhoudsdeskundigen en managers). Daarnaast vormt een paragraaf Risicobeheer onderdeel van de kwartaalrapportages. Daarin wordt de ontwikkeling van de belangrijkste risico's per domein weergegeven. In 2020 heeft de vaststelling van het risicoregister ten gevolge van Covid meer tijd gevraagd dan gebruikelijk. Hierdoor was risicobeheer in de eerste kwartalen van 2020 geen onderdeel van de kwartaalrapportages.

Aard risico's

Tijdens de jaarlijkse updatesessies van het HMC-Risicoregister worden de ontwikkeling van bestaande en reeds bekende risico's alsmede de resultaten van de tot nu toe uitgevoerde beheersmaatregelen in beeld gebracht. Tevens worden *nieuwe* risico's geïdentificeerd en aan het register toegevoegd. Dit leidt ertoe dat het risicoregister een mix is van actuele risico's die al langere tijd bekend zijn en over het algemeen ook goed / optimaal beheerst worden en relatief nieuwe risico's. In de onderlinge weging van deze verschillende typen risico's is door de expertgroepen niet alleen gekeken naar de traditionele criteria van Kans en Impact, maar ook naar mate van beheersing. Nieuw geïdentificeerde risico's zijn over het algemeen nog niet optimaal beheerst. Dit leidt ertoe dat er risico's zijn opgenomen in het register die wat kans en impact betreft niet in de eerste plaats de grootste risico's zijn, maar waarvan de beheersing nog niet optimaal is. Om deze reden wordt in dit jaardocument geen 'top -10' risicolijst gepresenteerd, maar een uitgebreider overzicht met een meer inhoudelijke beschrijving van een aantal risico's, zowel bestaande als nieuwe, binnen de verschillende domeinen.

Domein Patiëntveiligheid

Zo zijn er binnen het domein patiëntveiligheid risico's opgenomen rondom medicatieverificatie, valpreventie, veilige overdracht en antistolling: stuk voor stuk risico's, waarop al een aantal jaar wordt gestuurd en waar een set aan adequate beheersmaatregelen van kracht is, maar die vanwege hun kans en impact nog steeds hoog staan genoteerd. In hetzelfde domein zijn ook relatief nieuwe risico's opgenomen, bijvoorbeeld rondom een onderwerp als 'veiligheidscultuur'. In de visie van HMC is het systematisch stimuleren van cultuuraspecten die de veiligheid voor patiënten vergroten een belangrijke volgende stap in het werken aan patiëntveiligheid. Tegelijkertijd zien we dat daar in de context van o.a. werkdruk en aandacht voor meer 'concrete' veiligheidsrisico's niet altijd systematisch aandacht voor is. Dat ziet HMC als een risico.

Ook het 'niet tijdig doorkomen van diagnostische bevindingen' is als risico benoemd. Als gevolg van het niet doorkomen of opmerken van bevindingen vanuit diagnostisch onderzoek (bv radiologie, bloedonderzoek) wordt een (potentieel) gezondheidsprobleem niet ontdekt. Hierdoor lopen patiënten risico op schade. Om dit risico te beheersen wordt enerzijds gewerkt aan technische oplossingen in HiX, anderzijds aan sluitende werkafspraken binnen de vakgroepen zolang deze oplossingen nog niet gerealiseerd zijn.

Domein Personeel

Binnen het domein is een al langere tijd bekend risico de personeelstekorten in diverse, vooral specifieke, functies. De gevolgen hiervan zijn bijvoorbeeld zichtbaar in openstaande vacatures en de hieruit voortkomende verhoogde werkdruk op medewerkers en het moeilijker ingevuld krijgen van dienstroosters voor de nacht. HMC voert een actief arbeidsmarktwervingsbeleid en zet daarnaast ook maatregelen in gericht op het vergroten van werkplezier, gezondheid en medewerkerstevredenheid. Ook tijdens Covid is actief ingezet op ondersteuning van medewerkers t.a.v. fysieke en mentale gezondheid. Een ander risico binnen dit domein en ook binnen het domein Facilitair heeft betrekking op de toename van agressie van patiënten en bezoekers. Hoewel er in een groot deel van 2020 veel minder patiënten en bezoekers fysiek aanwezig waren op onze locaties, bleef er geregeld sprake van agressie-incidenten. Er is onder andere aandacht besteed aan het (opnieuw) onder de aandacht brengen van het preventief beleid bij het zorgmanagement. Er wordt actief gestuurd op het volgen van de e-learning Preventie agressie en geweld. Voor medewerkers die werkzaam zijn op hoog-risico afdelingen is ook een praktijktraining beschikbaar maar ten gevolge van Covid was het volgen hiervan in 2020 niet mogelijk.

Domein Facilitair

Het is duidelijk dat HMC ten gevolge van veelvuldige en langdurige verbouwingen als gevolg van herstructurering van de locaties gedurende een langere tijd een verhoogd risicoprofiel kent gezien vanuit facilitair perspectief. Ook is er kans op vertragingen van bouwactiviteiten, waar weer nieuwe risico's uit voort komen, zoals uitstel van noodzakelijke vervangingen van verouderde onderdelen van de technische infrastructuur. Vanuit de ingerichte projectinfrastructuur binnen HMC wordt hier intensief op gestuurd.

Domein ICT en Informatieveiligheid

Binnen dit domein heeft zowel op landelijk niveau een risico-inventarisatie plaatsgevonden, gecoördineerd vanuit de NVZ, als een lokale binnen HMC. Uiteraard is er daarbij sprake van enige overlap in geïdentificeerde risico's op het gebied van datalekken, cybercrime en dergelijke. Het betreft hier al langere tijd bekende risico's waarvoor diverse beheersmaatregelen actief zijn (zoals firewalls, penetratietesten, identity- en

accesmanagement, 2-factor authenticatie, bewustwordingscampagnes etc.). Om zich tegen ongeoorloofde digitale toegang te beschermen, heeft HMC in 2020 een contract gesloten met Pinewood voor een 'Security Operations Center'. Hiermee wordt het netwerkverkeer systematisch bewaakt en worden opmerkelijke afwijkingen tijdigesignaleerd.

Domein Financiën

De organisatie van zorg is in hoog tempo aan het veranderen, onder andere in de vorm van verplaatsing van zorg naar buiten het ziekenhuis. Het risico op exploitatie- en omzetverlies in relatie tot deze ontwikkelingen is opgenomen binnen het domein Financiën. Verder is er altijd sprake van mogelijke financiële consequenties wanneer niet voldoende of niet tijdig wordt bijgestuurd bij bijvoorbeeld productiekrimp of ingeval van financieel ongunstige ontwikkelingen in inkoop- en verkoopprijzen. Er is een toenemende aandacht voor fraude waarbij het uitvoeren van een frauderisicoanalyse onderdeel is van het bedrijfsvoering-proces.

De impact van Covid in 2020 en 2021 is op de gehele organisatie groot. Afschaling van zorg, strengere eisen aan persoonlijke veiligheid en hygiëne, hoge werkdruk en verzuim, en overheidsmaatregelen zoals de lockdown en social distancing, hebben de patiëntenzorg sterk beïnvloed. Ook onderwijs en onderzoek hebben sterke negatieve consequenties ervaren. Deze ontwikkelingen hebben vooral een zware wissel getrokken op het personeel en de bedrijfsvoering. Ook in 2021 zal Covid, in ieder geval tot aan de zomermaanden, een forse impact hebben op medewerkers en bedrijfsvoering en zullen ook de patiënten de impact ervaren.

Vanuit financieel perspectief is als gevolg van (sectorale) afspraken met zorgverzekeraars en de Minister van VWS (onder andere CB-regeling en hardheidsclausule) de impact van Covid op HMC in 2020 relatief beperkt geweest. Ook voor 2021 gelden deze afspraken en het daarin opgenomen financiële vangnet indien afspraken en toezeggingen ontoereikend blijken te zijn. Daarom is er voor HMC ook komende periode geen sprake van een concreet financieel continuïteitsrisico als gevolg van Covid.

Voor nadere informatie over Covid en de impact op onze organisatie verwijzen wij naar paragraaf 5.1 van het bestuursverslag.

Domein Strategie

De in 2020 vastgestelde strategische koers geeft invulling aan de beheersing van risico's binnen het domein Strategie. Er zijn heldere strategische doelstellingen geformuleerd op het gebied van bijvoorbeeld profielkeuze en speerpunten. Deze vormen de basis voor de verschillende jaarplannen voor 2021. De cliëntenraad, ondernemingsraad, VMS en andere stakeholders zijn intensief betrokken bij het bepalen van de strategische koers.

Operationele risicobeheersing

Naast de risicobeheersing op strategisch en tactisch niveau voor HMC worden op verschillende deelgebieden operationele risico's in kaart gebracht en voorzien van beheersmaatregelen.

HMC voert een actief beleid gericht op prospectief risicomanagement in het operationele

(zorg)proces. Zo vinden prospectieve risico-inventarisaties (PRI's) plaats bij aanpassingen in werkprocessen en bij aanschaf van nieuwe medische technologie. In 2020 zijn de procedure en het werkmateriaal die bij deze PRI's worden gebruikt aangepast aan de hand van de eerder genoemde NEN8009:2018. Verder is er al jarenlang retrospectief risicomanagement, vooral binnen het Veilig Incident Melden (VIM) en het calamiteitenonderzoek.

In het kader van de invoering van Horizontaal Toezicht in de Zorg ingaande 2021 voor HMC wordt veel aandacht besteed aan risico's en de beheersing daarvan in het registratie- en facturatieproces van zorgactiviteiten en DBC's en in de ICT-processen Identity&Access management en Change management.

Op het gebied van privacy- en gegevensbeveiliging wordt continu aandacht besteed aan risico's, die zich op dit gebied kunnen voordoen, alsmede aan de invoering en bewaking van maatregelen om deze risico's te beheersen.

Zo zijn er een heel scala aan operationele risico's, die in de dagelijkse praktijk aandacht vragen van het management. Gedacht kan worden aan de toepassing van de ARBO-regelgeving, risico's in de voedselketen, brandveiligheid, etc.

4.4 Personeel

Kerngegevens personeel	per 31-12-2020	per 31-12-2019
Aantal medewerkers in loondienst • waarvan patiëntgebonden functies • waarvan medisch specialisten	4.129 2.621 132	4.049 2.600 129
Aantal fte medewerkers in loondienst • waarvan patiëntgebonden functies • waarvan medisch specialisten	3.342 2.075 110	3.344 2.085 108
Aantal medewerkers niet in loondienst (medisch specialisten, uitzendkrachten, aios en anios) • waarvan patiëntgebonden functies • waarvan medisch specialisten	791 500 216	695 441 217
Vrijwilligers	254	286

4.5 Bestuur en medezeggenschap

HMC werkt volgens:

- de zorgbrede governancecode van de Brancheorganisaties Zorg (BOZ)
- de statuten van de stichting en de reglementen van de raad van bestuur en de raad van toezicht (inclusief het informatieprotocol en de reglementen van de commissies binnen de raad van toezicht)
- het informatie- en samenwerkingsprotocol raad van bestuur/stafbestuur
- het Kader Goed Bestuur zoals opgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit en de IGJ.

4.6 Raad van bestuur

Portefeuilleverdeling

De raad van bestuur was in 2020 als volgt samengesteld:

- mevrouw drs. I.C.D.Y.M. Wolf-de Jonge (voorzitter raad van bestuur, sinds 1 oktober 2019)
- mevrouw dr. D.A. Horbach (lid raad van bestuur, sinds 1 december 2019)
- de heer drs. ir. J.A. ter Horst (lid raad van bestuur van 1 januari 2020 tot en met 31 maart 2021)
- de heer drs. A. Weermeijer (lid raad van bestuur a.i. tot 31 januari 2020).

De heer Ter Horst heeft per 1 februari 2021 aangegeven om persoonlijke redenen te willen terugtreden als CFO en lid van de raad van bestuur van HMC. Hij is per 1 mei 2021 opgevolgd door de heer drs. D.W. Voetelink.

Bij elk aandachtsgebied is een portefeuillehouder binnen de raad van bestuur als eerste aanspreekbaar. Bij afwezigheid is een van de andere bestuursleden waarnemer. Zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele ziekenhuisbeleid.

De nevenfuncties van de bestuurders zijn te vinden op www.haaglandenmc.nl/over-ons.

Vergoeding

De Wet normering topinkomens (WNT) is van kracht. De gegevens over de bezoldiging van de raad van bestuur en raad van toezicht zijn opgenomen in het jaarrekeningdeel van dit verslag. De arbeidsvoorwaarden zijn in lijn met de WNT zoals die golden op het moment van benoeming van de raad van bestuur. Additioneel zijn hier de declaraties van de raad van bestuur weergegeven.

Declaraties raad van bestuur

Omschrijving	I.C.D.Y.M. Wolf-de Jonge	D.A. Horbach	J.A. ter Horst
Reiskosten (vergoeding km privé auto of OV)	€ 111	€ 712	€ 832
Representatievergoeding	€ 142		
Overige kosten	€ 199	€ 1.138	€ 34
Totaal	€ 452	€ 1.850	€ 866

De heer Weermeijer heeft naast de reguliere vergoeding geen additionele declaraties ingediend.

4.7 Medezeggenschapsstructuur

Conform de eisen van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) kent HMC een ondernemingsraad en cliëntenraad. Verder is de Vereniging Medische Staf (VMS) een adviesorgaan van de raad

van bestuur. De adviesorganen waren in 2020 betrokken bij diverse besluitvormings-trajecten, onder andere de strategische koers HMC 2020-2024.

Alle gremia stellen een eigen jaarverslag op waarin zij een beschrijving geven van de activiteiten welke zij in 2020 hebben ondernomen.

Vereniging Medische Staf

De VMS bevordert de optimale medische verzorging en behandeling van patiënten binnen de doelstellingen van het ziekenhuis met inachtneming van de individuele professionele verantwoordelijkheid van de medisch specialisten. Daarnaast behartigt de VMS de belangen van de stafleden. De vereniging wordt bestuurd door het stafbestuur. Tussen het stafbestuur en de raad van bestuur vindt tweewekelijks overleg plaats, primair gericht op het strategische beleid van het ziekenhuis.

In 2020 heeft de VMS advies aan de raad van bestuur uitgebracht over:

- de strategische koers HMC 2020-2024

In 2020 heeft de VMS advies aan de raad van toezicht uitgebracht over:

- De herbenoeming van één lid van de raad van toezicht

Het bestuur van de VMS en/of de leden van de VMS participeren actief in de volgende ziekenhuisbrede projecten die in 2020 van start zijn gegaan:

- Integraal Capaciteitsmanagement
- SEH optimalisatie
- Project HIX standaard content / Procesoptimalisatie
- Stuurgroep Juiste Zorg op de Juiste Plek / innovatieve zorgconcepten
- HMC bouwt

Het jaar 2020 heeft zoals al vele malen in dit verslag genoemd in het teken gestaan van de Covid pandemie. Bestuur en leden van de VMS hebben een rol in de crisisorganisatie en maken op bestuurlijk niveau deel uit van het Crisisbeleidsteam en op management niveau van het Outbreakmanagementteam (OMT).

Verpleegkundige Adviesraad

De Verpleegkundige Adviesraad (VAR) adviseert de raad van bestuur gevraagd en ongevraagd over de verpleegkundige beroepsinhoud en beroepsontwikkelingen en oefent hiermee invloed uit op de kwaliteit van de verpleegkundige zorg, de patiëntveiligheid en het ziekenhuisbeleid van HMC.

In 2020 heeft de VAR de volgende adviezen uitgebracht aan de raad van bestuur:

- gevraagd advies over strategische koers
- ongevraagd advies over deelname van verpleegkundigen in crisismanagement coronazorg

Daarnaast is er veel aandacht voor verpleegkundige leiderschap binnen HMC. Dit komt onder andere tot uiting door de inbreng van verpleegkundigen bij grote projecten welke spelen binnen HMC. Bij het opzetten van regiegroepen voor de Bouw en de Implementatie van Standaard Content HiX is een afgevaardigde vanuit de verpleegkundige beroepsgroep

opgenomen in de samenstelling. Ook bij het crisismanagement zijn verpleegkundigen betrokken door deelname aan het Outbreak Management Team.

Cliëntenraad HMC

De cliëntenraad van HMC behartigt de belangen van zowel klinische als poliklinische patiënten. De cliëntenraad gaat bij het uitbrengen van gevraagde en ongevraagde adviezen aan de raad van bestuur uit van de belangen van deze patiënten. Zo leveren de leden van de cliëntenraad gezamenlijk een bijdrage aan het verbeteren van de kwaliteit van de zorg en het leefklimaat in het ziekenhuis.

Bij de behartiging van de belangen gaat de aandacht uit naar structureel voorkomende aandachtspunten en actuele ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de (kwaliteit van) zorg aan patiënten. Onder de belangen van de patiënten verstaat de cliëntenraad onder andere dat zorg toegankelijk blijft voor de inwoners uit (de regio) Den Haag en dat zij deskundig en persoonlijk behandeld worden.

De cliëntenraad adviseert geen individuele patiënten en behandelt geen individuele klachten. Daarvoor heeft HMC een aparte klachtenregeling. Wel kan de cliëntenraad een luisterend oor bieden en een signaalfunctie hebben. Ook fungeert de cliëntenraad als klankbord voor zowel de raad van bestuur als bij patiënt gerelateerde projecten binnen HMC. De uitgangspunten, taken (conform de Wmcz) en werkwijze zijn beschreven in de samenwerkingsovereenkomst met de raad van bestuur en in het huishoudelijk reglement van de cliëntenraad.

In 2020 heeft de cliëntenraad advies gegeven/meegedacht over:

- Marktanalyse van Prismant mbt het LTHP
- Jaarrekening 2019
- Strategische koers HMC 2020 – 2024
- Rookvrij HMC
- Toelatingsverzoek Topspecialistische Zorg en Onderzoek (TZO) door Endometriose in Balans (EiB)
- Keuze uitwerking Value Based Healthcare zorgpaden 2021
- Kaderbrief 2021
- Begroting 2021

Ondernemingsraad HMC

De ondernemingsraad is de vertegenwoordiging van de werknemers van HMC. De ondernemingsraad overlegt over het ondernemingsbeleid en de personeelsbelangen. Daarnaast levert de ondernemingsraad een positieve bijdrage aan de bedrijfsstrategie, waarbij de ondernemingsraad de collectieve belangen van de werknemers vertegenwoordigt.

Advies

De ondernemingsraad heeft het recht te adviseren over voorgenomen besluiten van financieel-economische en organisatorische aard. In 2020 heeft de ondernemingsraad geadviseerd over:

- onderzoeksoopdracht naar de eerste lijnszorg regio Haaglanden;

- integratieplan Klinisch Chemisch Laboratorium (KCL);
- adviesaanvraag herinrichting afdeling Communicatie;
- adviesaanvraag onderzoeksopdracht doelmatigheid Spoed Eisende Hulp (SEH);
- strategische koers HMC 2020-2024;
- optimalisatie organisatiestructuur Landsteiner Instituut.

Instemmingsrecht

De ondernemingsraad heeft instemmingsrecht wanneer de raad van bestuur regelingen wil vaststellen, intrekken of wijzigen die betrekking hebben op medewerkers. In 2020 waren dat:

- mobiliteitsplan;
- harmonisatie diensttijden verpleegafdelingen;
- wijziging diensttijden Apotheek locatie Bronovo;
- wijziging diensttijden servicebeheerders ICT-Servicedesk;
- aanpassing diensttijden Verkoeverafdeling locatie Antoniushove;
- aanpassing diensttijden secretariaat Verloskamer;
- dienstwijziging van de Centrale Scopenreiniging;
- procedure (bijna) incidenten melden door medewerkers;
- een rookvrij HMC;
- verruiming openingstijden Bureau Opname.

4.8 Gedragcodes

Op het digitale medewerkersplein genaamd InSite staat, voor alle medewerkers toegankelijk, een algemene gedragscode: 'Zo zijn onze manieren'. Hierin is duidelijk en bondig opgenomen wat onze afspraken zijn over:

- respectvolle bejegening
- discriminatie, pesten en ander ongewenst gedrag
- de richtlijnen voor vaccinatie/screening, hygiëne en infectiepreventie
- een rookvrije werkplek
- verplichte scholing en naleving van protocollen
- zorgvuldig omgaan met HMC-eigendommen
- zorgvuldig omgaan met ICT-faciliteiten
- zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke gegevens
- contacten met de pers en social media
- relatiegeschenken en cadeaus
- nevenfuncties

Meer specifiek is in de regeling 'Ongewenst gedrag' (gekoppeld aan de eerste twee onderwerpen van 'Zo zijn onze manieren') vastgelegd hoe we hier tegen aankijken. In deze regeling is opgenomen hoe HMC omgaat met vertrouwenspersonen. Het reglement van de klachtencommissie medewerkers maakt hier ook deel van uit. Dit alles is terug te vinden in iProva, waar alle processen/procedures en beleid staat vermeld.

Vanaf januari 2021 wordt gewerkt aan een nieuw intranet, HMC Centraal, waarin alle medewerkers bovenstaande gedragscodes kunnen terugvinden.

In 2020 waren vertrouwenspersonen beschikbaar op alle drie de HMC-locaties. In 2020 zijn 23 meldingen geregistreerd. Het jaarverslag 2020 van de vertrouwenspersonen is, conform de afspraken daarover, ingediend bij de raad van bestuur.

De klachtencommissie is een interne commissie met een externe voorzitter. In 2020 heeft de klachtencommissie geen klachten behandeld.

Er is een door de raad van toezicht vastgestelde klokkenluidersregeling en er is een vertrouwenspersoon voor de toepassing van deze regeling. In 2020 zijn in dit kader geen meldingen gedaan.

5. Financieel beleid

5.1 Ontwikkelingen 2020

In februari 2020 werden de eerste Covid besmettingen in Nederland geconstateerd waarna het virus ook hier snel om zich heen greep. Begin maart 2020 nam de regering als gevolg daarvan een aantal ingrijpende maatregelen, waaronder het nagenoeg stilleggen van het openbare leven in Nederland. De ziekenhuizen stonden voor de taak om samen met ketenpartners in ROAZ-verband een grote groep Covid-patiënten de noodzakelijke acute en intensieve zorg te verlenen. Gezien de grote besmettelijkheid van dit virus leidde dit tot drastische hygiëne- en veiligheidsmaatregelen die op dit moment nog steeds gelden. Door de grote toeloop van coronapatiënten, de vereiste veiligheidsmaatregelen en de noodzakelijke opschaling naar meer IC-bedden, heeft ook HMC in maart 2020 op verzoek van de Minister van VWS moeten besluiten om een groot deel van de reguliere zorg af te schalen en uit te stellen.

In juni 2020 heeft de regering de Covid maatregelen versoepeld, kon iedereen met klachten zich laten testen en schaalden de ziekenhuizen de zorg weer op. Echter, in september nam het aantal positief geteste personen weer flink toe. Op 22 september 2020 sprak het RIVM over de start van een tweede golf, waarna de regering in oktober overging tot het uitroepen van een noodzakelijke tweede (gedeeltelijke) lockdown. In de ziekenhuizen was het in de klinieken en op de spoedeisende hulp weer erg druk, maar bleef het aantal IC-opnames gelukkig iets achter bij de eerste golf.

De situatie is echter sinds december 2020 door sterk oplopende besmettingen, mede door mutaties van het virus (Britse en Zuid-Afrikaanse variant), zorgwekkend. Halverwege december resulteerde dit in een tweede volledige lockdown. Ziekenhuizen stroomden weer vol en ook op de IC's kraakte het. Ook deze golf heeft bij HMC geleid tot het verplicht afschalen van reguliere patiëntenzorg in december 2020 en januari 2021. In Nederland is begin januari 2021 het vaccineren gestart, beginnend met onder andere een beperkt deel van de zorgmedewerkers. Dit moet het begin inluiden van het volledig onder controle krijgen van de gevolgen van het virus.

Alle door de ziekenhuizen in 2020 getroffen maatregelen, waaronder keuzes in het zorgpalet en vanaf oktober de verplichte herverdeling van patiënten, zijn gemaakt in opdracht van de Minister van VWS en vallen binnen de kaders van de afspraken die in ROAZ-verband (Regionaal Overleg Acute Zorg) zijn gemaakt.

De impact op de bedrijfsvoering is tot op heden aanzienlijk; de IC's liggen vol met Covid-patiënten, speciale Covid-verpleegafdelingen zijn ingericht. Op deze afdelingen worden extra medewerkers ingezet waardoor reguliere zorg is afgeschaald en behandelingen zijn geannuleerd. Ook medewerkers raakten besmet met het virus waardoor het ziekteverzuim sterk is toegenomen. Daarnaast heeft de Covid-pandemie erin geresulteerd dat een aantal geplande activiteiten vertraging heeft opgelopen (zoals opleidingen, mobiliteitsbeleid, e.d.).

Na langdurig overleg is door landelijke koepels een continuïteitsbijdrage (CB) regeling overeengekomen. Hiermee worden de financiële risico's voor ziekenhuizen aanzienlijk beperkt. Uiteindelijk is er geen compensatie gekomen voor de derving van overige

opbrengsten, zoals voor expats en de verhuur van ziekenhuisvoorzieningen. Per saldo heeft dit erin geresulteerd dat HMC een beperkt positief resultaat (0,3%) heeft gerealiseerd. Het Ministerie van VWS heeft een tijdelijke subsidie regeling in het leven geroepen om het aantal IC bedden per 2020 uit te breiden. Voor HMC leidt dit tot een uitbreiding van 12 IC-bedden. De investering is uit deze subsidie bekostigd. Het aantrekken van extra IC-personeel is nog niet volledig gerealiseerd. Ook is nog onduidelijk hoe de compensatie voor de personele uitbreiding is uitgewerkt in de subsidieregeling. HMC heeft vanaf september ondersteuning geleverd aan de Covid-teststraten op locatie Bronovo en Westeinde.

Ook onderwijs- en onderzoeksactiviteiten van ziekenhuizen zijn geconfronteerd met uitdagingen als gevolg van Covid. Zo is vooral tijdens de eerste lockdown het onderzoek in belangrijke mate stil komen te vallen en heeft het onderwijs een versnelde transitie moeten doormaken naar onderwijs op afstand. Extra kosten en gederfde inkomsten in dit kader zijn veelal niet gecompenseerd en daardoor door de ziekenhuizen zelf in de exploitatie opgevangen.

De publieke waardering voor de gezondheidszorg (en ziekenhuizen in het bijzonder) heeft erin geresulteerd dat meer mensen geïnteresseerd zijn om ziekenhuizen te komen werken. Hiermee is de krapte op de arbeidsmarkt echter niet verholpen. Het aantal openstaande vacatures is in 2020 gestabiliseerd, maar nog steeds veel te hoog. Werving en vooral ook behoud van personeel blijft daarmee een belangrijke uitdaging voor ziekenhuizen en ook HMC. Om de grootste werkdruk te ondervangen wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van tijdelijk ingehuurd personeel. De publieke waardering heeft erin geresulteerd dat de zorgmedewerkers in 2020 allen een zorgbonus van € 1.000 hebben ontvangen. Hiervoor is vanuit overheidswege een subsidie verstrekt die deze kosten voor de organisatie volledig compenseert.

Met ingang van 2019 heeft HMC met vrijwel alle zorgverzekeraars, op twee na, meerjarenafspraken waarbij we in staat worden gesteld om gevolg te geven aan het Hoofdlijnenakkoord en meer zorg op de juiste plek kan plaatsvinden. Ook in 2020 zijn er in dit kader verdere stappen gezet waarbij in samenwerking met onze partners zorg die voorheen in het ziekenhuis plaatsvond, nu in de huisartspraktijk, thuis of anderszins buiten het ziekenhuis wordt georganiseerd. Dit werd echter bemoeilijkt door de afschaling van de reguliere zorg in 2020. De digitale mogelijkheden om zorg op afstand te organiseren kregen daarentegen een stimulans.

Om de noodzakelijke renovatieplannen en investeringen te kunnen financieren werken wij aan de verbetering van ons financiële resultaat. Daarom is in 2018 een onderzoek begonnen naar de locatiestrategie. Dit heeft begin 2019 geleid tot het besluit de organisatie te herstructureren. Met deze herstructurering is medio 2019 de acute zorg geconcentreerd op locatie Westeinde en is locatie Bronovo omgevormd tot een weekziekenhuis. In 2020 is een meerjarig ombuigingsplan geformuleerd en in uitvoering genomen. Dit heeft mede geresulteerd in het licht positieve begrotingsresultaat en moet de komende jaren leiden tot een toename van de EBITDA waarmee de renovatie kan worden gefinancierd.

5.2 Jaarverantwoording

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van HMC en de deelnemingen waarin een controlerend belang bestaat. Voor 2020 zijn dit Express-so BV, West End Facility BV, Apotheek MCH Lijnbaan BV en Expertisecentrum Endometrioze in Balans BV.

In de onderstaande tabel worden de belangrijkste (geconsolideerde) kengetallen weergegeven uit de jaarrekening 2020.

Financiële kengetallen (x €1.000)	2020	2019	2018
Totale bedrijfsopbrengsten	493.582	488.166	480.650
Resultaat	1.593	10.512	1.644
Winstmarge	0,3%	2,2%	0,3%
Eigen vermogen	175.326	173.751	163.214
Solvabiliteit (balanstotaal)	46,3%	45,4%	42,4%
Solvabiliteit (opbrengsten)	35,5%	35,6%	34,0%
Langlopende schulden aan kredietinstellingen ¹	108.070	119.987	133.757
Loan to value ²	49,9%	53,4%	55,8%
Debt Service Coverage Ratio (DSCR) ³	2,6	2,4	2,3
Senior Gross Leverage ⁴	2,9	3,3	3,6
Cashflow ontwikkeling	-14.813	12.540	10.807
Liquideitsratio (current) ⁵	1,6	1,6	1,5

1) Inclusief aflossingsverplichting komend boekjaar.

2) De langlopende schulden worden in deze ratio uitgedrukt als percentage van de materiële vaste activa.

3) Deze ratio, waarbij het resultaat voor rente en afschrijving (zonder bijzondere posten) wordt gedeeld door de rente en aflossingsverplichtingen, geeft weer in hoeverre de instelling aan haar rente en aflossingsverplichtingen kan voldoen.

4) De langlopende schulden worden in deze ratio gedeeld door het resultaat voor rente en afschrijvingen (zonder bijzondere posten)

5) Deze ratio, waarbij de vlottende activa worden gedeeld door de kortlopende schulden, geeft weer in hoeverre de instelling op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

In de overeenkomst met onze huisbankier ING Bank zijn 3 ratio's opgenomen waar HMC aan moet voldoen. De Solvabiliteit dient minimaal 25% te bedragen, de DSCR minimaal 1,4 en de Senior Gross Leverage is in 2020 opnieuw vastgesteld en mag maximaal 3,75 bedragen. Hierdoor wordt vanaf 2020 weer aan alle bankconvenanten voldaan.

Resultatenrekening

Het verkoopresultaat van locatie Nebo in 2019 buiten beschouwing gelaten is het resultaat van HMC in 2020, ondanks Covid, licht toegenomen.

De bedrijfsopbrengsten in 2020 zijn gestegen ten opzichte van 2019 (+ € 5,4 miljoen). Als gevolg van Covid zijn er met Zorgverzekeraars Continuïteitsbijdrage-regelingen gesloten waarmee er zekerheid over de opbrengsten is gegeven om de kosten van Covid, en de reguliere productiedip die door Covid noodgedwongen is ontstaan, op te vangen. De opbrengsten in 2020 nemen toe door een indexatie van de prijzen voor onder meer de loonkostenontwikkeling, een stijging van de nacalculatie op dure geneesmiddelen en opbrengsten als gevolg van het uitvoeren van Covid-testen voor de GGD teststraten. Geschoond voor de opbrengsten uit de verkoop van locatie Nebo in 2019 (€ 9,6 miljoen) zijn de bedrijfsopbrengsten in 2020 met € 15 miljoen gestegen.

De bedrijfslasten, inclusief de financiële baten en lasten, stijgen in 2020 met € 14,6 miljoen als gevolg van de CAO afspraken, minder opgenomen verlof door Covid dat moet worden voorzien, evenals extra ORT kosten als gevolg van Covid. De afschrijvingskosten stijgen door afwaardering van een aantal niet meer in gebruik zijnde activa op locatie Bronovo. De honorariumkosten stijgen mee met de opbrengsten uit zorgprestaties. De overige bedrijfskosten stijgen als gevolg van het gebruik van meer dure geneesmiddelen, een toename in de kosten van onderhoud en energie en het afboeken van een kapitaalstorting aan MediRisk in 2020. De kapitaalstorting dient ter dekking van schadeclaims en daarom waarderen wij ons belang in MediRisk op € 0.

Balans

De immateriële vaste activa nemen toe door de ingebruikname medio 2020 van het nieuwe cloud ERP van Oracle. De materiële vaste activa dalen door afschrijvingen. In 2020 is geïnvesteerd in de realisatie van de Hybride OK, het Moeder-Kind Centrum en in inventaris en ICT. Omdat HMC zich voorbereidt op de renovatie van de locaties Westeinde en Antoniushove met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan zijn de afschrijvingskosten op dit moment hoger dan de investeringen en kunnen de investeringen die zijn gerealiseerd worden bekostigd uit de operationele kasstroom en beschikbare liquiditeit. Hierdoor verbeteren een aantal balansposities wat tot uitdrukking komt in betere kengetallen voor solvabiliteit, 'loan to value', DSCR en de leverage ratio.

De voorraden nemen toe door Covid-beschermingsmaterialen die in 2020 aan de voorraad zijn toegevoegd. Debiteuren en overige vorderingen stijgen eveneens door Covid. Als gevolg hiervan is het saldo liquide middelen in 2020 gedaald. Per saldo stijgen de vlottende activa beperkt. De liquiditeitsratio blijft constant omdat ook de kortlopende schulden zijn gestegen.

De langlopende schulden dalen door reguliere aflossing. De kortlopende schulden stijgen door een toename in niet opgenomen verlofuren en de subsidieregeling voor de opschaling van de IC waarvoor nog betalingen worden verwacht.

Liquiditeitspositie

De omvang van de liquide middelen is ten opzichte van voorgaand jaar met € 14,8 miljoen gedaald naar € 49,9 miljoen. De liquiditeitsstromen in 2020 zijn als volgt onder te verdelen:

<i>Operationeel</i>	<i>€ 22.005.000</i>
<i>Investerings</i>	<i>-/- € 25.353.000</i>
<i>Financiering</i>	<i>-/- € 11.465.000</i>
<i>Mutatie</i>	<i>-/- € 14.813.000</i>

De daling kan vooral worden verklaard door een toename van de debiteurenpositie ultimo 2020 als gevolg van Covid en de hiervoor afgesproken continuïteitsbijdrage-regeling met zorgverzekeraars. De liquiditeitsontwikkeling gedurende het jaar wordt beïnvloed door de uitgavenmomenten voor investeringen, aflossingsmomenten voor leningen en het tijdig overeenkomen van contracten en prijslijsten met zorgverzekeraars zodat kan worden gefactureerd. Ook bevoorschotting van de onderhanden zorgproducten door zorgverzekeraars speelt hierin een rol.

Deelnemingen

Het onderstaande overzicht toont de rechtstreekse kapitaalbelangen van HMC met de resultaten van deze deelnemingen in hele euro's.

Deelneming	Belang HMC	Resultaat 2020
Express-so BV te Den Haag	100%	-65.286
West End Facility BV te Den Haag	100%	112.255
Apotheek MCH Lijnbaan BV te Den Haag	51%	547.930
Expertisecentrum Endometriose in Balans BV te Den Haag	80%	-110.960
Cardiologie Centrum Voorschoten BV	30%	99.000

Financiële instrumenten

Ten behoeve van de continuïteit streeft HMC ernaar om de financiële risico's te beheersen en te beperken. We maken hierbij zo nodig gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

De financiering van HMC bestaat voor een aanzienlijk deel uit vreemd vermogen. Sterke rentefluctuaties kunnen dan ook leiden tot sterke schommelingen in de kasstromen en het resultaat. HMC probeert deze fluctuaties op verschillende manieren te ondervangen. Waar mogelijk maken we gebruik van leningen met een vaste rente in plaats van leningen met een variabele rente. Bij de vastrentende leningen streeft HMC naar een evenwichtige spreiding van de rentevervalmomenten en rentelooptijden.

Per balansdatum heeft HMC geen derivaten.

5.3 Administratieve organisatie en interne controle

Zelfonderzoek correct declareren ziekenhuis

Ziekenhuizen zijn verantwoordelijk voor het leveren van rechtmatige, doelmatige en gepaste zorg. Essentieel daarvoor is een correcte registratie en declaratie van geleverde zorg. Onnodig hoge of onjuiste declaraties kunnen leiden tot stijging van de zorgkosten. De basisregistratie moet dus op orde zijn. Om dit te borgen wordt sinds 2014 jaarlijks een zelfonderzoek correct declareren uitgevoerd. Het zelfonderzoek 2019 is in 2020 volledig afgerond. Het foutpercentage over 2019 komt uit op 0,18 %. Dit is gelijk aan het foutpercentage over 2018. Voor rechtmatigheidscontrole over 2020 is de definitieve Handreiking Zelfonderzoek in februari 2021 uitgeleverd. De controlepunten worden op basis daarvan opgepakt en uitgevoerd in Q2 2021. Omdat HMC over gaat op Horizontaal toezicht wordt gebruik gemaakt van een stimuleringsregeling en wordt op een beperkt aantal controlepunten gecontroleerd. Ten tijde van het opmaken van dit jaarverslag is het foutpercentage 2020 nog niet bekend. Nagenoeg alle data-analyse fouten met betrekking tot rechtmatigheid zijn echter voor het bevriezen van de controlemassa gecorrigeerd.

Horizontaal toezicht

De Raad van Bestuur heeft in maart 2019 de intentieovereenkomst ondertekend met de gezamenlijke ambitie over te gaan naar Horizontaal Toezicht in de Zorg. In 2020 heeft HMC opzet en bestaan van beheersmaatregelen afgerond en is er een akkoord ontvangen van de representerend zorgverzekeraar CZ dat HMC per 1 januari 2021 over is op Horizontaal Toezicht. Vanaf 2021 gaat HMC over tot verantwoorden volgens Horizontaal Toezicht over

de hoog en middel geclassificeerde risico's door het aantonen van de werking van de beheersmaatregelen en de '*general IT controls*'. Het '*control framework*' zal in gebruik worden genomen en er zal achteraf geen zelfonderzoek meer plaatsvinden over 2021. Daarnaast is gewerkt aan verbeteringen op de volgende aspecten: het voldoen aan wet- en regelgeving (compliance) en het transparant maken daarvan, het integraal beheer van risico's in het registratie- en facturatieproces, het in kaart brengen van beheersmaatregelen en het verder ontwikkelen van het '*control framework*' met onderscheiden rollen voor de 1e, 2e en 3e lijn.

Naast verantwoording naar de externe stakeholders richt HMC zich op de noodzakelijke verbeteringen rondom zowel de uitrol van de compliance strategie, de DBC bedrijfsvoering (1e, 2e en 3e lijns verbeterplannen en de overleg- en rapportagestructuur volgens de "*three lines of defence*" en de daarbij behorende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Overige processen

Aan de administratieve organisatie en interne controle op het inkoopproces, het personeels- en salarisverwerkingsproces, het proces van interne informatievoorziening en het declaratieproces is in 2020 voortdurend aandacht besteed. De inspanningen zijn gericht op het monitoren van deze processen, het ontwikkelen en implementeren van voorstellen tot mogelijke verbetering hierin en het actueel houden van de procesbeschrijvingen.

In 2019 zijn wij gestart met de voorbereidingen voor de overgang naar een nieuw ERP systeem van Oracle voor onze financiële en inkoop-logistieke processen. Sedert medio 2020 is dit nieuwe ERP van Oracle operationeel.

5.4 Vooruitblik 2021

Als gevolg van een groot aantal besmettingen en daarop gebaseerde noodzakelijke overheidsmaatregelen (lockdown en social distancing) beginnen de ziekenhuizen 2021 opnieuw met een vooruitzicht van substantiële omzetsderving en hogere kosten. De extra kosten bestaan vooral uit:

- extra inzet (waaronder uitbreiding arbeidsovereenkomsten), omscholing en inhuur van zorgpersoneel in combinatie met een zeer hoog verzuim,
- kosten voor het testen van patiënten en medewerkers,
- investeringen en kosten voor het beschikbaar maken van ziekenhuiscapaciteit,
- inrichten van het ziekenhuis conform de 1,5 meter eisen,
- extra kosten voor persoonlijke beschermingsmiddelen van personeel en
- aanschaf van apparatuur en beschermingsmiddelen voor het verplegen van Covid en overige patiënten in sterk aangepaste omstandigheden.

De noodzaak blijft om ook in de komende periode het beleid en het advies van de diverse nationale instanties te volgen en tegelijkertijd de uitdaging aan te gaan om de zorgactiviteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten, zonder daarbij de gezondheid van de medewerkers en patiënten in gevaar te brengen.

De koepels van ziekenhuizen en zorgverzekeraars hebben eind 2020 samen afspraken gemaakt om ziekenhuizen die zorg leveren aan Covid patiënten al in een vroeg stadium zekerheid te bieden over dekking van de Covid kosten en gedeelde inkomsten in 2021. Dit betreft een kader in de MSZ 2021 voor zorgcontractering 2021 en een financieel vangnet. De contracten van 2020 vormen daarbij de basis voor de afspraken over 2021. Hierdoor sluiten

de contracten nog steeds aan bij het specifieke ziekenhuis, de lokale situatie en individuele inkoop van de verschillende zorgverzekeraars. De zorgverzekeraars en ziekenhuizen hebben daarnaast afgesproken dat zij steeds een zo goed mogelijke balans blijven zoeken tussen zorg voor Covid patiënten en de reguliere zorg. Dit om lange wachttijden zoveel mogelijk te voorkomen. Alleen zorgverzekeraar EUCARE maakt daarin helaas zelfstandig afspraken. Alle partijen spreken daarbij de hoop uit dat 2022, na een succesvolle vaccinatiecampagne, voor de zorg weer zoveel mogelijk een jaar wordt als voor de uitbraak van corona waarin op gebruikelijke wijze zorg kan worden verleend en contracten worden gesloten.

In aanvulling op de afspraken met de zorgverzekeraars, zijn met de Minister van VWS afspraken gemaakt over inkomstenderving op het gebied van zorg voor onder andere militairen, vluchtelingen en gedetineerden. Voor de inkomsten die niet door de zorgpremie gedekt worden heeft de Minister toegezegd zich in te spannen om te voorkomen dat ziekenhuizen in de rode cijfers belanden. Het ministerie van VWS draagt daarnaast met een beschikbaarheidsbijdrage bij aan extra IC-bedden voor 2021 en 2022. De exacte uitwerking van deze bijdrage is tot op heden nog niet volledig duidelijk.

Door de coronacrisis moest de reguliere zorg mede in opdracht van de Minister van VWS in 2020 en de eerste maanden van 2021 in een aantal gevallen (fors) worden uitgesteld. Ook nam het aantal verwijzingen naar de ziekenhuizen sterk af. Voor 2021 staat de uitdaging om de zorgverlening in de eerste plaats weer in balans te krijgen. Voordat ziekenhuizen capaciteit hebben om deze zorg in te halen moet de impact van Covid voldoende zijn afgenomen en de (reguliere) zorg weer stabiliseren op de geplande 100%. Vervolgens wordt het de uitdaging de eerder uitgestelde zorg in te halen. Ziekenhuizen maken hiervoor plannen en afspraken voor inhaalzorg met zorgverzekeraars. In de MSZ regeling 2021 is opgenomen hoe de nadere afspraken over inhaalzorg vergoed worden.

In 2020 stond de zorg in het teken van Covid. De hoop is dat in 2021 met de komst van vaccins de impact van corona op de ziekenhuiszorg afneemt en dat daarmee 2021 gezien kan worden als een overgangsjaar naar een genormaliseerde situatie. Het precieze verloop van Covid blijft echter, mede door mutaties van het virus, nog moeilijk te voorspellen. Strikte monitoring van onder andere mutaties van het virus en de impact daarvan op de effectiviteit van de vaccins blijft van groot belang.

Bij alle onzekerheden als gevolg van Covid kan HMC gebruik maken van de toezeggingen van de Minister van VWS en de afspraken die met Zorgverzekeraars Nederland zijn gemaakt via het onderhandelakkoord over de MSZ 2021 en de continuïteitsbijdragen (CB) voor 2020 en de vangnetwaarde voor 2021 en de hardheidsclausules voor zowel 2020 als 2021. Naast deze specifieke toezeggingen door zorgverzekeraars kan aanspraak worden gemaakt op landelijke regelingen, waaronder de subsidie voor het opschalen van de IC en uitstel van betaling van fiscale heffingen. Op basis van de meest actuele inzichten op het moment van vaststellen van deze jaarrekening kunnen de financiële gevolgen van Covid worden opgevangen binnen de gemaakte afspraken, rekening houdend met de kredietlimiet en de overeengekomen ratio's met de banken en is er geen sprake van een materiële onzekerheid over de financiële continuïteit voor HMC.

Vanuit de in 2020 vastgestelde strategische koers zal in 2021 worden gewerkt aan voorbereiding van de besluitvorming ten aanzien van de implementatie van standaard

content HiX. Bij de implementatie van dit Elektronisch Patiënten Dossier worden tegelijkertijd verbeteringen aan de processen (onder andere met Integraal Capaciteit Management) ter hand genomen. Daarnaast wordt in 2021 het Integraal Huisvestingsplan, met bijbehorend financieringsplan, opgesteld. In dit plan worden ambities, uitgangspunten en beleid voor het vastgoed- en huisvestingsbeleid voor de jaren 2021 - 2035 vormgegeven tot een programma van eisen.

Jaarrekening 2020

Stichting Haaglanden Medisch Centrum

INHOUDSOPGAVE

Pagina

6.1	Geconsolideerde jaarrekening 2020	
6.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2020	40
6.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2020	41
6.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020	42
6.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	43
6.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020	51
6.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	62
6.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	63
6.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	64
6.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2020	65
6.1.10	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2020	66
6.1	Enkelvoudige jaarrekening 2020	
6.1.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2020	73
6.1.12	Enkelvoudige resultatenrekening over 2020	74
6.1.13	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	75
6.1.14	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020	76
6.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	84
6.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	85
6.1.17	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	86
6.1.18	Overzicht langlopende schulden ultimo 2020 (enkelvoudig)	87
6.1.19	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2020	88
6.2	Overige gegevens	
6.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	94
6.2.2	Nevenvestigingen	94
6.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	94
6.3	Bijlage	
	Compensatie gederfde inkomsten parkeren en restaurant	96

6.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

6.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**6.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020****(na resultaatbestemming)**

	Ref.	31-dec-20	31-dec-19
		€ 1.000	€ 1.000
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	2.208	2.017
Materiële vaste activa	2	214.581	222.668
Financiële vaste activa	3	3.145	3.658
Totaal vaste activa		219.934	228.343
Vlottende activa			
Voorraden	4	4.208	3.786
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	8.664	7.811
Debiteuren en overige vorderingen	7	95.750	78.219
Liquide middelen	8	49.901	64.714
Totaal vlottende activa		158.523	154.530
Totaal activa		<u>378.457</u>	<u>382.873</u>

	Ref.	31-dec-20	31-dec-19
		€ 1.000	€ 1.000
PASSIVA			
Groepsvermogen	9		
Kapitaal		989	989
Bestemmingsreserves		355	355
Algemene en overige reserves		172.746	171.772
Aandeel derden		1.236	635
Totaal groepsvermogen		175.326	173.751
Voorzieningen	10	6.202	6.268
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	96.608	108.073
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	12	100.321	94.781
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		100.321	94.781
Totaal passiva		<u>378.457</u>	<u>382.873</u>

6.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020

	Ref.	2020 € 1.000	2019 € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	15	435.425	428.706
Subsidies	16	25.075	23.497
Overige bedrijfsopbrengsten	17	33.082	35.963
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>493.582</u>	<u>488.166</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	257.610	247.531
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	33.762	32.891
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	0
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	21	59.292	58.370
Overige bedrijfskosten	22	137.599	135.469
Som der bedrijfslasten		<u>488.263</u>	<u>474.261</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		5.319	13.905
Financiële baten en lasten	23	-3.334	-2.921
Resultaat aandeel derden		-217	-295
RESULTAAT BOEKJAAR VOOR BELASTINGEN		<u>1.768</u>	<u>10.689</u>
Belastingen		-175	-177
RESULTAAT BOEKJAAR NA BELASTINGEN		<u>1.593</u>	<u>10.512</u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		<u>2020</u>	<u>2019</u>
		€ 1.000	€ 1.000
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		0	7.071
Algemene / overige reserves		1.593	3.441
		<u>1.593</u>	<u>10.512</u>

6.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2020

	Ref.	2020	2019
		€ 1.000	€ 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		5.319	13.905
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	19, 20	33.762	32.891
- mutaties aandeel derden		601	50
- mutaties (agio)reserve		-601	0
- mutaties Diakonia		-19	-26
- mutaties voorzieningen	10	-66	-2.116
		33.677	30.799
Veranderingen in werkkapitaal:			
- voorraden	4	-422	-136
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	-853	5.724
- vorderingen	7	-17.531	-6.533
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	0	456
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	12	5.541	2.309
		-13.265	1.820
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		25.731	46.524
Ontvangen interest	23	1	4
Betaalde interest	23	-2.431	-2.608
Waardeveranderingen financiële vaste activa en	23	-904	-317
Ontvangen dividenden	23	0	0
Resultaat aandeel derden	24	-217	-295
Belastingen	25	-175	-177
		-3.726	-3.393
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		22.005	43.131
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	2	-24.891	-28.441
Desinvesterings materiële vaste activa	2	0	11.127
Investerings immateriële vaste activa	1	-976	-450
Vervreemdingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	49	-14
Uitgegeven leningen u/g	3	0	-27
Aflossing leningen u/g	3	465	76
Investerings in overige financiële vaste activa	3	0	0
Desinvesterings overige financiële vaste activa	3	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-25.353	-17.729
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	11	0	0
Aflossing langlopende schulden	11	-11.465	-12.862
Kortlopend bankkrediet	12	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-11.465	-12.862
Mutatie geldmiddelen		-14.813	12.540
Stand geldmiddelen per 1 januari	8	64.714	52.174
Stand geldmiddelen per 31 december	8	49.901	64.714
Mutatie geldmiddelen		-14.813	12.540

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Haaglanden Medisch Centrum (HMC) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Den Haag.

Vestigingsadres

Naam: Stichting Haaglanden Medisch Centrum
Adres: Lijnbaan 32, 2512 VA
Postbus: Postbus 432, 2501 CK
Plaats: Den Haag
Telefoon: 088 979 7900
KvK: 61262935

De belangrijkste activiteiten van HMC zijn het verlenen en organiseren van gezondheidszorg in de ruimste zin, het geven van beroepsgericht onderwijs en het meewerken aan opleidingen en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek in het kader van de volksgezondheid.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. In deze jaarrekening zijn alle bedragen x € 1.000 opgenomen, tenzij anders is vermeld.

De raad van bestuur van Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld in de vergadering van 26 april 2021. De raad van toezicht van Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2020 goedgekeurd in de vergadering van 27 mei 2021.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2020.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving voor zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Er zijn geen onzekerheden van materieel belang op grond waarvan twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden van HMC. Wel lichten wij hier de impact van Covid-19 nader toe.

Covid-19 heeft ook komende periode grote impact op onze patiënten, medewerkers en bedrijfsvoering. Ten aanzien van de financiële continuïteit zijn de onzekerheden echter beperkt. Net als voor 2020 zijn voor 2021 met de Minister van VWS en de zorgverzekeraars via de zorgcontractering, de CB-regeling en de hardheidsclausule passende financiële afspraken gemaakt met daarin opgenomen een financieel vangnet. De zorgverzekeraars en ziekenhuizen hebben daarnaast afgesproken dat zij steeds een zo goed mogelijke balans blijven zoeken tussen zorg voor COVID-19 patiënten en de reguliere zorg. Deze afspraken garanderen in beginsel dat ziekenhuizen en umc's sec. als gevolg van COVID-19, niet in de rode cijfers komen. In de praktijk zal dit globaal neerkomen op de verwachting van een beperkte bandbreedte tussen een 'nihil' resultaat en een in lichte mate positief resultaat voor 2021. Deze afspraken waren door de inspanningen van alle partijen al eind 2020 geformaliseerd.

Als wij onze eigen financiële positie en vooruitzichten in ogenschouw nemen, en daarbij rekening houden met de in de vorige paragraaf genoemde afspraken en toezeggingen, is er geen sprake van materiële onzekerheid die ernstige twijfel kan doen rijzen of HMC haar activiteiten voort kan zetten en is derhalve de jaarrekening 2020 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2019 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de raad van bestuur zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de raad van bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van gemaakte afspraken en opgestelde regelingen in het kader van COVID-19, zoals de CB-regeling (continuïteitsbijdrage) en de hardheidsclausule, de Regeling Zorgbonus COVID-19 en de Subsidieregeling opschaling curatieve zorg COVID-19. De beoogde doelstellingen en de strekking voor al deze regelingen zijn helder. Echter, de nadere uitwerking en wijze van verantwoording en beschikking is op dit moment nog niet voor alle regelingen geconcretiseerd. Eventuele onzekerheden in dat kader zijn in de jaarrekening verwerkt en toegelicht, gelijk aan de verwerking en toelichting van reguliere schattingen die normaliter worden gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening.

Ziekenhuizen en umc's maken jaarlijks een schatting om reguliere zorgcontracten met zorgverzekeraars op schadelastjaar te vertalen naar boekjaren. Deze schatting is in belangrijke mate gebaseerd op ervaringscijfers. Ook ten aanzien van de CB-regeling geldt dat een vertaling van schadelastjaar naar boekjaar dient plaats te vinden. In de jaarrekening 2020 heeft de toerekening van deze regelingen van schadelastjaar naar boekjaar, mits materieel en representatief, plaatsgevonden conform het in 2019 gerealiseerde toerekeningspercentage.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van de raad van bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- de omzetverantwoording zoals toegelicht onder '6.1.4.6 Specifieke aandachtspunten jaarrekening 2020' en daaraan gekoppeld het saldo Te vorderen uit hoofde van contracten onder Debiteuren en overige vorderingen;
- de vaststelling of sprake is van een bijzondere waardevermindering van vaste activa zoals toegelicht onder 6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva;
- de voorzieningen voor jubilea, loondoorbetaling bij ziekte en MediRisk eigen behoud zoals toegelicht onder 6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva;
- de voorziening dubieuze debiteuren onder Debiteuren en overige vorderingen die door HMC wordt geschat op basis van een procentuele oninbaarheid van uitstaande vorderingen vanaf een bepaalde datum voor een aantal specifieke debiteurencategorieën;
- de kortlopende voorzieningen voor Vakantiedagen en CAO levensfase onder de kortlopende schulden.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van HMC opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin HMC direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat wordt beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kunnen worden beheerst. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding bestaat, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van HMC. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

In de consolidatie zijn de volgende rechtspersonen begrepen:

- Express-so BV te Den Haag (100%);

De exploitatie van de restauratieve voorzieningen in de centrale hal van HMC Westeinde en HMC Antoniushove en het bedrijfsrestaurant in HMC Antoniushove wordt door Express-so verzorgd.

De kosten voor aan HMC verstrekte maaltijden worden door Express-so in rekening gebracht. Express-so betaalt huur aan HMC voor het gebruik van de ruimte in de centrale hal. Verder heeft HMC een lening verstrekt aan Express-so voor de aanschaf van inventaris.

- West End Facility BV te Den Haag (100%);

In West End Facility zijn schoonmaakwerkzaamheden en -diensten, afvalverwerking, interne verhuizingen en gebouw- en terreingebonden werkzaamheden ondergebracht.

West End Facility brengt de kosten van de werkzaamheden maandelijks bij HMC in rekening. West End Facility vormt een fiscale eenheid met HMC voor de omzetbelasting waardoor deze kosten zonder BTW in rekening worden gebracht.

- Apotheek MCH Lijnbaan BV te Den Haag (51%);

De activiteiten bestaan uit het exploiteren van een openbare apotheek in HMC Westeinde.

De Apotheek betaalt huur aan HMC voor het gebruik van de ruimte in de centrale hal en de Apotheek brengt de kosten van extramuraal aan patiënten van HMC geleverde geneesmiddelen bij HMC in rekening.

- Expertisecentrum EIB Den Haag BV te Den Haag (80%);

De BV heeft ten doel het opzetten en in stand houden van een kennis- en expertisecentrum voor de behandeling van endometriose. De aandelen van de vennootschap zijn voor 20% in handen van Stichting Medisch Specialisten HMC en HMC bezit de resterende 80% van de aandelen.

HMC brengt de kosten voor het gebruik van de faciliteiten van HMC (zoals OK, kliniek en IC) in rekening bij EIB. Daarnaast huurt EIB ruimte op de polikliniek en maakt gebruik van personeel van HMC dat HMC doorbelast. HMC declareert namens EIB bij Zorgverzekeraars en keert dit vervolgens uit aan EIB.

Overige rechtspersonen, welke niet worden geconsolideerd:

- Cardiologie Centrum Voorschoten BV te Voorschoten (30%);

De activiteiten bestaan uit het exploiteren van medische privéklinieken en het leveren van cardiovasculaire zorg. De aandelen van de vennootschap zijn voor 60% in handen van LUMC, HMC bezit 30% van de aandelen en de resterende aandelen (10%) zijn in handen van Heart for Health BV.

Verbonden rechtspersonen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van HMC en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen zijn onder normale marktvoorwaarden aangegaan. De transacties zijn bovenstaand onder consolidatie bij de betreffende verbonden rechtspersoon toegelicht.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en de passiva is de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva hiertegen gewaardeerd.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat activa worden opgenomen waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Kosten van immateriële vaste activa anders dan intern gegenereerde activa, waaronder octrooien, licenties en ontwikkeling, worden lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Wanneer deze niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, worden de activa in 10 jaar afgeschreven.

De vaste activa worden lineair afgeschreven met een restwaarde van € 0. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de geschatte levensduur die per categorie als volgt zijn bepaald:

Terreinvoorzieningen	10 tot 50 jaar
Gebouwen	30 tot 50 jaar
Verbouwingen en installaties	3 tot 20 jaar
Inventarissen en ICT	3 tot 10 jaar

Op de waarde van grond vindt geen afschrijving plaats. Bouwrente wordt niet geactiveerd.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als vooruitontvangen bedrag onder de overlopende passiva opgenomen.

Voor de verwerking van de kosten van groot onderhoud maakt HMC gebruik van de Componentenbenadering. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt in de boekwaarde van het actief en afschrijving start vanaf het moment dat groot onderhoud wordt gepleegd. De termijn van de afschrijving is gebaseerd op de specifieke gebruiksduur van de aanpassing.

Goodwill

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen. De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht. De consolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Leasing

Bij HMC kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij HMC ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Een voorziening deelneming wordt gevormd indien en voorzover de rechtspersoon aansprakelijk is voor de schulden van de deelneming.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Vorderingen < 1 jaar

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

worden geclassificeerd onder de kortlopende vorderingen indien van toepassing.

Bijzondere Waardeverminderingen van vaste activa

HMC beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroomgenererende eenheid. HMC gaat hierbij uit van een groei van 2% en houdt rekening met afspraken met Zorgverzekeraars, cao en de meerjaren investeringsplannen. Vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 2,03% (2019: 1,90%).

De ingeschatte opbrengstwaarde is hoger dan de boekwaarde eind 2020. Aangezien dit saldo positief is, zijn geen aanpassingen gedaan aan de waardering van het vastgoed. Per balansdatum is beoordeeld welke afdelingen niet meer in gebruik zijn en niet meer gebruikt zullen worden. De boekwaarde van deze afdelingen is per balansdatum afgewaardeerd omdat er geen opbrengsten meer zullen worden gerealiseerd door deze activa.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt HMC op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt HMC de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de VVP-methode of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten niet in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten geen deel uit van de eerste waardering.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk wordt gewaardeerd op basis van de huidige opbrengstwaarde. Tot het onderhanden werk worden gerekend al die trajecten die nog niet zijn afgesloten per balansdatum. De huidige opbrengstwaarde wordt bepaald door de tussentijds afgeleide Zorgproducten door de OHW Grouper te waarderen tegen de verkoopprijs gecorrigeerd voor eventuele overschrijdingen van de contractwaarden met zorgverzekeraars. Op het onderhanden werk worden de voorschotten in mindering gebracht die zijn ontvangen van zorgverzekeraars.

De reeds gesloten zorgproducten die nog niet zijn gefactureerd zijn ondergebracht in 'Nog te factureren omzet' onder de overige vorderingen.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering, evenals voorschotten vanwege uitgestelde facturatie. De boekwaarde van de vorderingen benadert hiermee de actuele waarde.

Vorderingen op niet EU-ingezetenen worden als niet inbaar behandeld. HMC past bij het bepalen van de voorziening per jaareinde de statische methode toe.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Op de presentatie en classificatie van de onderdelen van het eigen vermogen van HMC is RJ 655 Zorginstellingen toegepast. Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen.

Voor zover de desbetreffende groepsmaatschappij een negatieve nettovermogenswaarde heeft, worden de negatieve waarde en de eventuele verdere verliezen niet toegewezen aan het aandeel derden, tenzij de derden-aandeelhouders een feitelijke verplichting hebben en in staat zijn om de verliezen voor hun rekening te nemen. Zodra de nettovermogenswaarde van de groepsmaatschappij weer positief is, worden resultaten toegekend aan het aandeel derden.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2,02%.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van HMC.

Voorziening MediRisk eigen behoud

De voorziening MediRisk eigen behoud is gevormd voor de verwachte kosten voor eigen rekening met betrekking tot de (medische) aansprakelijkheid. De hoogte van de voorziening wordt gevormd op basis van de beste schatting van het eigen risico per schadejaar onder de stop-loss dekking op basis van het verleden verminderd met de reeds door HMC uitbetaalde bedragen. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het daadwerkelijke moment van uitgaven niet goed kan worden bepaald.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

In overeenstemming met RJ 271.205 wordt een voorziening gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid tot maximaal 2 jaar. Voor kosten na 2 jaar heeft HMC een verzekering afgesloten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat de tijdswaarde van geld in deze niet materieel is. In de berekening wordt in het eerste jaar 100% van het salaris doorbetaald en in het tweede jaar 70% van het salaris. De voorziening is opgebouwd inclusief sociale lasten, pensioenpremie, vakantietoelage en eindejaarsuitkering.

Schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden niet meegenomen in de waardering. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De hierna volgende grondslag is van toepassing op alle groepsmaatschappijen. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

De opbrengsten uit zorgprestaties betreft de werkelijke facturatie aan onder andere zorgverzekeraars, de mutatie onderhanden werk en de mutatie nog te factureren omzet. Deze zijn gewaardeerd tegen opbrengstwaarde. Daarnaast zijn de mutaties voor materiële controles en de mutaties in de contractvorderingen op / schulden aan Zorgverzekeraars verantwoord onder de opbrengsten uit zorgprestaties.

Bij de bepaling van de opbrengsten zorgverzekeringswet heeft HMC de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 6.1.4.6 van deze jaarrekening. Hierbij is de "Handreiking Omzetverantwoording MSZ 2013" gevolgd, die door het Bestuurlijk Overleg onder voorzitterschap van het Ministerie van VWS is vastgesteld.

De bedragen voor de overige zorgprestaties en subsidies zijn gebaseerd op de algemene beleidsregels en beschikkingen van onder meer de NZa.

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit diverse opbrengsten als huur, parkeren en doorberekende kosten. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomsten.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofdstuk Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Honoraria medisch specialisten

Ingevolge de invoering van integrale bekostiging per 1 januari 2015 behoren de honorariumvergoedingen voor medisch specialisten tot het opbrengstbegrip van HMC. Baten uit hoofde van integrale bekostiging worden verantwoord wanneer gerealiseerd. De verdeling van de integrale bekostiging in opbrengsten voor het ziekenhuis en opbrengsten voor vrijgevestigde medisch specialisten vindt plaats op basis van gemaakte afspraken tussen het ziekenhuis en het medisch specialistisch bedrijf. Onder de kosten zijn samenhangend met deze post vergoedingen aan het medisch specialistisch bedrijf verantwoord.

Pensioenen

HMC heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij HMC. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. HMC betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad minder sterk schommelen. PFZW mag de pensioenen (gedeeltelijk) verhogen bij een beleidsdekkingsgraad van 110% of hoger. PFZW is volgens de spelregels pas financieel gezond bij een dekkingsgraad van ruim 125%. Pas dan mag PFZW de pensioenen weer volledig verhogen met de prijsstijging in dat jaar. PFZW eindigde het jaar 2020 met een dekkingsgraad van 92,6%. Dit betekent dat de pensioenen in 2021 niet verlaagd hoeven te worden. Pensioenfonds zijn wettelijk verplicht om voldoende geld achter de hand te houden. Hebben zij dat niet, dan is er een herstelplan voor een periode van 10 jaar van kracht. Voor PFZW geldt dat voor de periode 2020-2029. Het herstelplan gaat uit van berekeningen die moeten voldoen aan de regels uit de Pensioenwet. Het is wettelijk verplicht om binnen de hersteltermijn de vereiste dekkingsgraad te bereiken. Voor PFZW geldt per eind 2019 een vereiste dekkingsgraad van 123,4%, eind 2020 is dit naar verwachting 121,4%. In het bijgewerkte herstelplan van januari 2020 laat PFZW zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2027 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. PFZW verhoogt de premie met een premieopslag van 2%-punt gedurende de herstelperiode. Deze opslag is bedoeld om de dekkingsgraad sneller te laten herstellen en op termijn terug te keren naar een financiële positie waarin het weer mogelijk is om de pensioenen te verhogen (indexeren). Gedurende het herstelplan verhoogt PFZW de pensioenen niet volledig. Volgens de wettelijke eisen kan verhogen pas vanaf een dekkingsgraad van 110%, en dan alleen geleidelijk. Bij een dekkingsgraad van ongeveer 130% kan PFZW volledig indexeren. Het indexeren van de pensioenen heeft echter wel tot gevolg dat het herstel langzamer gaat. Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. HMC heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

effect van hogere toekomstige premies. HMC heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de resultatenrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat HMC zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door HMC gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van HMC voor de kosten van een actief worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. Op deze wijze loopt de vrijval automatisch synchroon met de afschrijvingen.

Belastingen

HMC is vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, op basis van artikel 5.1, onderdeel c, sub1, Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. HMC is belastingplichtig voor de omzetbelasting. Met West End Facility BV is een fiscale eenheid gevormd voor de omzetbelasting.

De rechtspersonen waarin wordt deelgenomen in het geplaatste kapitaal door HMC zijn zelfstandig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

De belasting over het resultaat van de deelnemingen wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten.

Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief, welke is vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Het tarief voor de heffing van vennootschapsbelasting voor het jaar 2020 bedraagt 16,5% voor het belastbare bedrag tot € 200.000. Daarboven bedraagt het vennootschapsbelastingtarief 25%.

6.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het niveau van de kasstroomgenererende eenheid betreft geheel HMC. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Het resultaat deelnemingen en resultaat aandeel derden zijn opgenomen onder de operationele kasstroom omdat deze ter ondersteuning van de operationele activiteiten van HMC zijn. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in de verworven groepsmaatschappij aanwezige geldmiddelen zijn van de aankoopprijs in aftrek gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen uit hoofde van een financieel leasecontract worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reële waarde-hedges of kasstroom-hedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen.

Onder de investeringen zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor geldmiddelen zijn opgeofferd.

6.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

6.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.1.4.6 Specifieke aandachtspunten jaarrekening 2020

Inleiding

De in de jaarrekening 2020 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor HMC hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2019;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2020;
3. Toerekening van de contractafspraken en de continuïteitsbijdrageregeling met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar.
4. Compensatie voor lagere inkomsten uit parkeren en restaurant

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft HMC de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 6.1.4.3 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2020 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2020 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Ziekenhuizen, umc's en zorgverzekeraars (uitgezonderd EUCare) zijn voor 2020 een continuïteitsbijdrageregeling 2020 overeengekomen. Basis voor deze regeling is dat de vergoeding voor schadelastjaar 2020 is gebaseerd op de geleverde zorg in 2019. Hiermee is de geleverde zorg voor schadelastjaar 2020 niet meer leidend voor de omzetbepaling 2020.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2020

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2020 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2019

Het zelfonderzoek 2019 is in 2020 afgerond. Afrekening met de Zorgverzekeraars dient nog plaats te vinden op basis van de uitkomsten in het onderzoek. De uitkomsten zijn verwerkt in de jaarrekening 2020 en vallen ruim binnen de getroffen voorziening in 2019 voor rechtmatigheidscontroles die wordt verantwoord onder Vorderingen op debiteuren. HMC heeft de voorziening dan ook naar beneden toe bijgesteld op € 0,7 mln.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2020

De NFU, NVZ en ZN hebben eind februari 2021 een Handreiking rechtmatigheidscontroles MSZ 2020 gepubliceerd. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2020 concluderen. Als gevolg van het coronavirus heeft de NZa besloten een tijdelijke versoepeling van de regelgeving te hanteren voor MSZ. De buitenwerkingstelling is met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2020 in werking en geldt tot nader order, dat wil zeggen tot het moment dat NZa bekendmaakt dat de buitenwerkingstelling weer wordt opgeheven. De versoepeling heeft impact op diverse controlepunten in de Handreiking.

HMC heeft akkoord voor de overgang naar Horizontaal Toezicht per 2021. De Handreiking 2020 biedt, net als de Handreiking 2019, de mogelijkheid voor de zorgvuldige overgang naar Horizontaal Toezicht in 2021.

HMC heeft op basis van een risicoanalyse onderzoek verricht naar de risico's die materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles (DOT Controle Module) over 2020 op basis van eigen tooling.

Daarnaast wordt op basis van deze handreiking een onderzoek inzake 2020 uitgevoerd. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting zal HMC de definitieve rapportage in juni 2021 aan de representerende zorgverzekeraars aanleveren en volgt voor eind 2021 uitsluitend over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van HMC leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig zijn nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2020 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd worden. HMC gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft voortsloeg bestaan. Privaatrechtelijk heeft HMC geen afspraken terzake gemaakt met verzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening als voorziening onder Vorderingen op debiteuren voor een bedrag van € 1,7 mln.

3. Toerekening van de contractafspraken en de continuïteitsbijdrageregeling met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar

De CB-aanheemsom is niet als de reguliere zorgcontracten gebaseerd op het schadelastjaar. Dit betekent dat een deel van de vergoeding in de CB-aanheemsom moet worden toegerekend aan het boekjaar 2021. HMC gebruikt conform de verslaggevingsregels het percentage of completion (PoC) is het percentage van zorg dat al in het huidige boekjaar is geleverd) om te bepalen welk deel van de totale vergoeding in het zorgcontract aan het huidige boekjaar moet worden toegerekend. Om te voorzien in consistentie en continuïteit past HMC bij de toerekening aan boekjaren voor de jaarrekening 2020 het PoC toe, zoals gehanteerd voor de jaarrekening 2019.

De vergoeding voor de meerkosten van Covid-19 is volledig toegekend aan het boekjaar 2020. De vergoeding voor COVID IC- en verpleegdagen hebben betrekking op dagen uit het kalenderjaar 2020 en daarom is deze vergoeding volledig toegerekend aan het boekjaar 2020. Naar aanleiding van de CB-regeling heeft HMC een vordering op de zorgverzekeraars. HMC presenteert de vorderingen uit hoofde van de CB-regeling onder de debiteuren en overige vorderingen.

HMC heeft met de zorgverzekeraar EUCare voor 2020 een schadelastafpraak op basis van een aanheemsom gemaakt. Toerekening van de schadelastafpraak aan het boekjaar 2020 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2020 in lijn met de Handreiking Omzetverantwoording en rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking Omzetverantwoording op de omzet 2020 in mindering gebracht en verwerkt in de voorziening te vorderen uit hoofde van contracten ultimo 2020 onder de post Debiteuren en overige vorderingen. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

4. Compensatie voor lagere inkomsten uit parkeren en restaurant

In de MSZ en MSZ-accentregeling voor de compensatie van COVID-effecten in 2020 is afgesproken een compensatievergoeding te verlenen voor de gedeelde inkomsten uit parkeren en horeca. HMC heeft conform de rekenformule een opbrengst opgenomen voor compensatie parkeren en restaurant. In de bijlage 6.3 in deze jaarrekening is een tabel opgenomen met de compensatieberekening.

Conclusie raad van bestuur

De raad van bestuur heeft ten behoeve van de bepaling van het resultaat en de financiële positie de best mogelijke schattingen gemaakt op basis van de beschikbare informatie, onder andere met betrekking tot bovenstaande aspecten van de omzetverantwoording. De raad van bestuur is van mening dat, met voornoemde toelichting, de jaarrekening het vereiste inzicht geeft in het resultaat en de financiële positie van HMC op basis van de ons nu bekende feiten en omstandigheden.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**ACTIVA****1. Immateriële vaste activa**

	31-dec-20	31-dec-19
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	1.924	1.697
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	284	320
Totaal immateriële vaste activa	2.208	2.017
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	2.016	2.477
Bij: investeringen	976	450
Af: afschrijvingen	784	910
Boekwaarde per 31 december	2.208	2.017

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.6.

Onder kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom vallen de kosten van aangekochte software. De investeringen in immateriële vaste activa betreft de investering in het nieuwe ERP van Oracle dat medio 2020 in gebruik is genomen.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-20	31-dec-19
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	131.725	138.687
Machines en installaties	26.678	28.391
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	45.914	47.400
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	9.726	7.676
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	538	514
Totaal materiële vaste activa	214.581	222.668
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	222.668	237.335
Bij: investeringen	24.891	28.441
Af: afschrijvingen	32.978	31.981
Af: desinvesteringen	0	11.127
Boekwaarde per 31 december	214.581	222.668

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.7.

In 2020 is geïnvesteerd in het nieuw te realiseren Moeder-Kind Centrum en is de Hybride OK opgeleverd. Verder zijn er de reguliere investeringen in inventaris, ICT en technische instandhouding van de locaties. De afschrijvingen zijn gestegen door in gebruikname van de Hybride OK en een afboeking van niet meer in gebruik zijnde afdelingen.

Er is een hypotheekrecht verstrekt op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan en aan de Bronovolaan/Hogenhoucklaan in Den Haag, en aan de Hofcampweg in Wassenaar ten gunste van het Waarborgfonds, de ING Bank en de Nederlandse Staat voor een bedrag van € 167 mln.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-20 € 1.000	31-dec-19 € 1.000
Deelnemingen	155	204
Resultaat deelnemingen	0	0
Leningen	2.563	2.563
Overige vorderingen financiële vaste activa	427	891
Totaal financiële vaste activa	3.145	3.658

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Specificatie deelnemingen:

x € 1.000	31-dec-19	Mutatie uit hoofde van resultaat	31-dec-20
MediRisk	1.395	663	2.058
Apotheek Centrum HAP Den Haag BV	83	-59	24
Cardiologie Centrum Voorschoten BV	121	10	131
Subtotaal	1.599	614	2.213
Waardevermindering MediRisk	-1.395	-663	-2.058
Totaal	204	-49	155

Specificatie overige vorderingen financiële vaste activa:

x € 1.000	31-dec-19	Mutatie	31-dec-20
Latente belastingvorderingen	75	-26	49
Disagio Stichting Waarborgfonds Zorgsector	402	-24	378
Vordering Martha Flora	414	-414	0
Totaal	891	-464	427

Specificatie leningen:

x € 1.000	31-dec-19	Aflossing	Verstrekt	31-dec-20
Lening u/g Apotheek Haagse Ziekenhuizen	2.345	0	0	2.345
Lening u/g Apotheek Antoniusshove BV	150	0	0	150
Lening u/g OWM MediRisk BA	68	0	0	68
Totaal	2.563	0	0	2.563

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 6.1.8.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**ACTIVA****Toelichting deelnemingen:**

Het door HMC verstrekte kapitaal aan MediRisk bedraagt ca. € 2.058.000. Omdat deze kapitaalstorting dient ter dekking van schadeclaims waarden we de inbreng van HMC op € 0. HMC heeft in 2020 een aanvullende kapitaalstorting verricht van € 903.592. MediRisk heeft in 2019 een verlies geleden. Het aandeel van HMC hierin bedraagt € 240.319. Dit is in mindering gebracht op het verstrekte kapitaal.

Apotheek MCH Lijnbaan BV heeft in 2020 een 100% kapitaalbelang (€ 82.000) in Apotheek Centrum HAP BV te Den Haag.

HMC heeft sinds 2019 een direct kapitaalbelang in Cardiologie Centrum Voorschoten BV van 30%.

Toelichting overige vorderingen financiële vaste activa:

In 2016 hebben West End Facility BV en Express-so BV een latente belastingvordering opgenomen die gewaardeerd is tegen het nominale belastingtarief van 20%. Dit in het kader om verliezen te verrekenen met toekomstige winsten. In 2020 bedraagt de latentie € 48.896.

In 2017 is een langlopende lening onder borging van het Waarborgfonds aangetrokken. Deze lening had bij aanvang een looptijd van 20 jaar. Het disagio van 0,25% voor deze lening wordt geactiveerd onder Financiële Vaste Activa en hierop wordt afgeschreven over de looptijd van de geborgde lening.

De vordering van HMC op Martha Flora die een looptijd kende tot 2027 is eind 2020 volledig door Martha Flora voldaan.

Toelichting leningen:

De kapitaalstructuur van de Apotheek Haagse Ziekenhuizen (AHZ) voorziet niet in voldoende liquiditeit om de levering van geneesmiddelen aan HMC voor te financieren. Afhankelijk van de omzet wordt middels bevoorschotting, door de betrokken instellingen, voorzien in voldoende liquiditeit. Het voorschot van HMC aan de AHZ bedraagt € 2.345.000. Het kredietrisico is minimaal omdat het voorschot kan worden verrekend met door AHZ geleverde / te leveren geneesmiddelen.

HMC heeft aan de apotheken, Apotheek Antoniushove BV en Apotheek MCH Lijnbaan BV, in totaal een bevoorschotting van € 300.000 verstrekt ter dekking van de voorraadpositie van geneesmiddelen. De bevoorschotting aan de Apotheek MCH Lijnbaan BV is in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd.

In 1993 is een lening aan OWM MediRisk BA, te Utrecht verstrekt voor een bedrag van € 68.067, de rente op deze lening bedraagt 1,55%

De verstrekte leningen hebben, daar waar niet specifiek een looptijd wordt genoemd, een onbepaalde looptijd.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal € 1.000	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen € 1.000	Resultaat € 1.000
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Express-so BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	292	-65
West End Facility BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	289	112
Apotheek MCH Lijnbaan BV, te Den Haag	zie 6.1.4	9	51%	1.211	548
Expertisecentrum EiB Den Haag BV, te Den Haag	zie 6.1.4	1	80%	813	-111
Cardiologie Centrum Voorschoten BV, te Voorschoten	zie 6.1.4	5	30%	436	99

Zeggenschapsbelangen:**Toelichting:**

Zowel het resultaat als het vermogen zijn voor 100% in de bovenstaande tabel weergegeven en hebben betrekking op het boekjaar 2020. Verschillen met het verloopoverzicht zijn te verklaren door mutaties in het resultaat uit voorgaande boekjaren.

De negatieve resultaten bij Express-so BV en EiB BV worden veroorzaakt door de impact van Covid-19 op de gerealiseerde omzet.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Medische middelen	3.891	3.498
Leenemballage	45	45
Overige middelen	272	243
Af: incourante voorraden	0	0
Totaal voorraden	4.208	3.786

Toelichting:

De voorraad van de Apotheek Lijnbaan BV en de magazijnvoorraad van HMC nemen in 2020 toe vanwege een hogere voorraad beschermingsmiddelen t.b.v. Covid-19.
Per 31 december 2020 wordt er geen incourantheid op de voorraden verwacht.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	49.013	50.375
Af: ontvangen voorschotten	-40.349	-42.564
Totaal onderhanden werk	8.664	7.811

Toelichting:

Het saldo OHW daalt in 2020 als gevolg van Covid-19. De hoogte van de bevoorschotting door Zorgverzekeraars beweegt mee met dit saldo.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**ACTIVA****7. Debiteuren en overige vorderingen***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	32.425	35.791
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	29.287	23.595
Te vorderen uit hoofde van contracten	12.734	2.499
Vooruitbetaalde bedragen	9.373	5.702
Nog te ontvangen bedragen	9.904	9.216
Overige vorderingen	2.027	1.416
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>95.750</u>	<u>78.219</u>

Toelichting:

In de post Vorderingen op debiteuren is een voorziening voor dubieuze debiteuren verwerkt. Voor 2020 bedraagt deze voorziening € 2.945.000 (2019: € 3.285.000).

Binnen de post Te vorderen uit hoofde van contracten zijn terugbetalingen aan Zorgverzekeraars gedaan over de schadelastjaren 2016-2019 voor in totaal € 6 mln. Daarnaast is voor schadelastjaar 2020, als gevolg van de CB-regeling afspraken vanwege Covid-19, een vordering ontstaan op meerdere Zorgverzekeraars. Hierbij wordt ook rekening gehouden met een nog door te voeren correctie voor belconsulten.

De post Nog te ontvangen bedragen stijgt door een vordering in het kader van de transformatiegelden 2019/2020 en door een Covid-19 compensatieregeling voor gedeelde inkomsten uit parkeren en het restaurant. Verder bestaat deze post uit nog te ontvangen subsidiebedragen en vorderingen op NOK West BV en de GGD.

De post Overige vorderingen bestaat uit een vordering eigen behoud MediRisk op het MSB en diverse vorderingen van West-End, Express-so en EiB BV.

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

8. Liquide middelen*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	49.894	64.681
Kassen	7	33
Totaal liquide middelen	<u>49.901</u>	<u>64.714</u>

Toelichting:

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

De liquide middelen dalen door een mutatie in het werkkapitaal als gevolg van Covid-19.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

PASSIVA

9. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-20 € 1.000	31-dec-19 € 1.000
Kapitaal	989	989
Bestemmingsreserves	355	355
Algemene en overige reserves	172.746	171.772
Aandeel derden	1.236	635
Totaal groepsvermogen	175.326	173.751

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Kapitaal	989	0	0	989
Totaal kapitaal	989	0	0	989

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Bestemmingsreserves:				
Reserve bond medische specialisten	355	0	0	355
Totaal bestemmingsreserves	355	0	0	355

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Algemene reserves:				
Algemene reserves	171.504	1.593	600	172.497
Overige reserves:				
Diakonia	268	0	19	249
Totaal algemene en overige reserves	171.772	1.593	619	172.746

Aandeel derden

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Aandeel derden	635	246	-355	1.236
Totaal algemene en overige reserves	635	246	-355	1.236

Toelichting:

Kapitaal:

Het kapitaal is gevormd vanuit ziekenhuis Bronovo (€ 0,99 mln.).

Bestemmingsreserves:Reserve Bond Medisch Specialisten

De Bond Medisch Specialisten heeft in 2001 haar activiteiten beëindigd. Het batige saldo heeft de bond in 2008 aan de ziekenhuizen gedoneerd. De gelden dienen te worden aangewend voor opleiding en onderzoek door medisch specialisten en arts-assistenten.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

PASSIVA

Toelichting (vervolg):

Algemene en overige reserves:Algemene Reserve

De winst wordt toegevoegd aan de algemene reserves. De mutatie in 2020 bestaat uit een toevoeging in het kader van de resultaatbestemming ad. € 1,3 mln. In 2020 zijn er geen onttrekkingen en dotaties geweest.

Tevens is de agioreserve (€ 0,6 mln.) van Expertisecentrum Eib Den Haag BV geheralloceerd naar de post 'Aandeel derden'.

Overige reserves

De reserve Diakonia is ten behoeve van de verplichting die het HMC heeft in het bijdragen aan de uitvaart van verbonden diaconessen en onderhoud van de graven. In 2020 is ca. € 19.000 onttrokken aan uitvaartkosten en onderhoud van het kerkhof/graven.

Aandeel derdenAandeel derden

Aandeel derden betreft het resultaat aandeel derden van Apotheek MCH Lijnbaan BV en Expertisecentrum Eib Den Haag BV verminderd met de dividenduitkering over 2019 van Apotheek MCH Lijnbaan BV in 2020.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	1.593	10.512
Herwaardering materiële vaste activa	0	0
Afwaardering/herwaardering financiële vaste activa	0	0
Af: Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	0	0
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	0	0
Totaalresultaat van de instelling	<u>1.593</u>	<u>10.512</u>

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-20	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-20
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Jubilea	1.240	0	0	36	1.204
Loondoorbetaling bij ziekte	0	419	0	0	419
Reorganisatievoorziening	740	0	301	439	0
Voorziening MediRisk eigen behoud	4.288	1.493	632	570	4.579
Totaal voorzieningen	<u>6.268</u>	<u>1.912</u>	<u>933</u>	<u>1.045</u>	<u>6.202</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-20
	€ 1.000
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	236
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	5.966
hiervan > 5 jaar	483

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

PASSIVA

Toelichting per categorie voorziening:

Jubilea

Voor toekomstige jubileumuitkeringen is conform de geldende regelgeving een voorziening gevormd. Ultimo 2020 bedraagt de voorziening ca. € 1,2 mln. De uitkeringen worden contant gemaakt tegen 2,02% (2019: 2,45%)

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening bedraagt ca. € 0,5 mln. ten behoeve van verwachte afvloeiingskosten personeel. De dotatie in 2020 is gedaan op basis van de daarvoor beschikbare informatie bij P&O. Omdat deze kosten binnen 1 jaar worden verwacht, is deze post in 2020 overgeheveld naar de Overige kortlopende schulden.

Loondoorbetaling bij ziekte

HMC heeft een voorziening gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die structureel niet meer in staat zijn om (volledige) werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid tot maximaal 24 maanden. Ultimo 2020 bedraagt de voorziening ca. € 0,4 mln.

Voorziening MediRisk eigen behoud

Met ingang van 2016 heeft MediRisk er voor gekozen om de (medische) aansprakelijkheid alleen nog te verzekeren op basis van een stop-loss dekking. Voor HMC betekent dit dat het totaal van alle schades aangemeld in een jaar tot een bepaald bedrag volledig voor rekening van het HMC komt. Indien het totaal aan schades boven dit bedrag uit komt is er dekking vanuit de verzekeraar MediRisk. Aangezien pas na een aantal jaren de omvang van het schadebedrag over een jaar is vast te stellen, wordt er een voorziening opgenomen ter hoogte van de beste schatting van het eigen risico per jaar onder de stop-loss dekking.

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	96.606	108.071
Overige langlopende schulden	2	2
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	96.608	108.073
	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	119.987	132.809
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	11.919	12.822
Stand per 31 december	108.068	119.987
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	11.462	11.916
Stand langlopende schulden per 31 december	96.606	108.071

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	11.462	11.916
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	96.606	108.071
hiervan > 5 jaar	57.969	78.631

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden 6.1.9.

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. In 2020 zijn er geen nieuwe leningen aangetrokken.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

PASSIVA

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Crediteuren	16.297	17.645
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	11.462	11.916
Belastingen en sociale premies	14.102	10.460
Schulden terzake pensioenen	544	245
Nog te betalen salarissen	1.380	5.090
Vakantiegeld	7.268	6.997
Vakantiedagen	5.263	3.172
CAO levensfase	19.737	18.532
Nog te betalen kosten:		
Interest leningen	654	735
Overige schulden:		
Te verrekenen met Medische Specialisten	6.014	5.317
Vennootschapsbelasting	34	28
Overige overlopende passiva:		
Overige kortlopende schulden	17.566	14.644
Totaal overige kortlopende schulden	100.321	94.781

Toelichting:

De aflossingsverplichting langlopende leningen neemt af doordat een aantal leningen volledig zijn afgelost.

De belastingen en sociale premies betreffen de nog te betalen loonheffing en lasten over de periode december 2020. Voor 2020 is dit bedrag hoger door de af te dragen loonheffing voor de verstrekte Zorgbonussen in 2020.

De daling van de post Nog te betalen salarissen wordt veroorzaakt door een te betalen éénmalige cao uitkering over 2019 die in 2020 heeft plaatsgevonden.

De stijging van de post Vakantiedagen en de post CAO levensfase is toe te schrijven aan Covid-19 waardoor het opnemen van verlof in 2020 achter is gebleven. Daarnaast stijgt de post Vakantiedagen door het starten met de registratie van de verlofuren in 2020 van specialisten die onder de AMS regeling vallen.

De nog te betalen interest leningen daalt door een lagere restschuld waarover rente moet worden betaald.

Het te verrekenen bedrag met Medisch Specialisten betreft het nog te betalen bedrag over 2020.

De post overige kortlopende schulden bestaat uit nog te besteden subsidiebedragen, rekening-courantverhoudingen, vooruitontvangen bedragen en overige nog te betalen facturen. De stijging van de overige kortlopende schulden wordt veroorzaakt door de subsidie-regeling Opschaling IC die eind 2020 is ontvangen en waarvoor de uitgaven nog moeten plaatsvinden. Ook is er per balansdatum een nog te betalen bedrag aan Oncolytica voorzien. Verder zijn de afvloeiingskosten personeel in 2020 overgeheveld van de reorganisatie-voorziening naar deze post.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

13. Financiële instrumenten

Algemeen

HMC maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Daarnaast maakt HMC zo nodig gebruik van afgeleide financiële instrumenten om de renterisico's af te dekken. HMC handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan HMC verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen op debiteuren zijn voor circa 78% geconcentreerd bij zorgverzekeraars. Deze zorgverzekeraars vervullen een systeemfunctie en vormen daarmee geen kredietrisico. Voor de overige vorderingen is het kredietrisico gewaardeerd en is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd.

Renterisico en kasstroomrisico

HMC loopt renterisico over eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij enkele leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. Hierdoor is er geen sprake van een renterisico op deze leningen. Andere leningen hebben een vast rentepercentage dat tussentijds moet worden herzien. Om het renterisico op deze leningen te beperken hanteert HMC als uitgangspunt dat in enig jaar voor maximaal 20% van de leningenportefeuille de rente opnieuw mag worden vastgesteld. De leningen worden in principe aangehouden tot het einde van de looptijd. Tenslotte heeft HMC leningen met een variabel rentepercentage. Het beleid hierbij is om, afhankelijk van de rentevisie, afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Sinds 2006 heeft HMC gebruik gemaakt van rentederivaten om opwaartse renterisico's af te dekken. HMC heeft geen renteswap meer in portefeuille omdat de laatste renteswap per 15 december 2018 is geëindigd. Er is nog geen nieuwe renteswap aangetrokken ter dekking van het opwaartse renterisico van de 3-maands Euribor van de Euroflex lening bij de ING uit december 2008. Dit risico wordt als acceptabel beschouwd.

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

HMC vormt met West End Facility BV een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en staat aan het hoofd hiervan. Op grond van de Invorderingswet zijn HMC en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting.

PET/CT scan

HMC heeft gezamenlijk met het Groene Hart Ziekenhuis een PET/CT scan aangeschaft. Deze PET/CT scan is de tweede helft van 2010 geplaatst op de Bleulandlocatie van het Groene Hart Ziekenhuis in Gouda. HMC heeft een afname garantie verstrekt tot 2019. Deze afname garantie is verlengd tot eind 2021.

St Jacobusstichting

HMC heeft op 29 oktober 2018 met de St Jacobusstichting een overeenkomst gesloten waarbij de St Jacobusstichting vanaf 2018 een microscoop om niet ter beschikking stelt aan HMC voor de behandeling van intra-axiale hersentumoren.

HMC dient per 2022 jaarlijks 250 patiënten te behandelen. Wanneer dit aantal niet wordt behaald dient HMC de apparatuur tegen de dan geldende boekwaarde van € 203.251 over te nemen van de St Jacobusstichting. HMC verwacht de apparatuur niet te hoeven overnemen.

HMC heeft op 29 oktober 2018 met de St Jacobusstichting een overeenkomst gesloten waarbij de St Jacobusstichting vanaf 2018 een Neuro-angiostatief om niet ter beschikking stelt aan HMC voor de behandeling van acute neurovasculaire aandoeningen.

HMC dient per 2023 jaarlijks 950 patiënten te behandelen. Wanneer dit aantal niet wordt behaald dient HMC de apparatuur tegen de dan geldende boekwaarde van € 470.079 over te nemen van de St Jacobusstichting. HMC verwacht de apparatuur niet te hoeven overnemen.

HMC heeft op 21 oktober 2019 met de St Jacobusstichting een overeenkomst gesloten waarbij de St Jacobusstichting vanaf 2019 een Camerasysteem om niet ter beschikking stelt aan HMC dat chirurgen in staat stelt om tumoren duidelijker in beeld te brengen tijdens een operatie. HMC dient per 2025 jaarlijks 475 patiënten te behandelen. Wanneer dit aantal niet wordt behaald dient HMC de apparatuur tegen de dan geldende boekwaarde van € 86.663 over te nemen van de St Jacobusstichting. HMC verwacht de apparatuur niet te hoeven overnemen.

Zekerheden

HMC heeft aan de ING Bank, De Nederlandse Staat en het Waarborgfonds voor de Zorgsector een positieve hypotheekverklaring afgegeven. Aan de ING Bank is daarnaast eveneens een negatieve pledge/pari passu en cross default verklaring afgegeven.

Verder is een eerste pandrecht verstrekt op de vorderingen op alle handelsdebiteuren aan de ING Bank.

In 2016 is op verzoek van het Waarborgfonds hypotheek gevestigd op het onroerend goed van Westeinde, Antoniushove en Bronovo inclusief verpanding van de hierin aanwezige roerende zaken ten behoeve van de ING Bank, de Nederlandse Staat en het Waarborgfonds voor een totaalbedrag van € 167 mln. In de hypotheek is niet betrokken het H-gebouw, kadastraal bekend onder L12091.

De totale kredietfaciliteit bij de ING Bank bedraagt per 31 december 2020 € 70.000.000.

HMC heeft aan ABN AMRO een borgstelling afgegeven van € 2.175.000 ter meerdere zekerheid voor de financiering van de (ver-)nieuwbouw van de Apotheek Haagse Ziekenhuizen.

6.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Obligoverplichtingen Waarborgfonds

In 2020 is geen lening toegevoegd aan de geborgde leningen bij het Waarborgfonds. De obligoverplichting van 3% over de geborgde restschuld bedraagt ca. € 1,91 mln. Het obligo wordt slechts ingeroepen in het uitzonderlijke geval dat het waarborgfonds voor de zorgsector over onvoldoende vermogen beschikt.

Lease- en investeringsverplichtingen

HMC heeft in maart 2020 een operationele lease overeenkomst afgesloten voor een dienstauto. Het betreft hier een overeenkomst voor 60 maanden tegen € 1.273 per maand.

HMC is verplichtingen aangegaan voor diverse investeringen in inventaris, ICT en bouw. Per 31 december bedraagt de waarde van deze verplichtingen € 15,7 mln. Het merendeel van deze verplichtingen heeft betrekking op de realisatie van het Moeder-Kind Centrum en de aanschaf van een eigen PET-CT.

Met betrekking tot het wassen door derden en het gebruik van kopieerfaciliteiten zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten. De verplichtingen voor de kopieerfaciliteiten bedragen voor de periode 2020 tot en met 2022 in totaal € 0,3 mln. plus een bedrag per kopie.

Huur ruimten derden

Er is sprake van verplichtingen uit hoofde van lopende huurcontracten voor diverse poliklinieken en bedrijfsruimten in Hubertusstaete. Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	
Binnen één jaar	851
Tussen één en vijf jaar	3.515

Met de firma ISS Facility Services is een overeenkomst gesloten voor het uitbaten van het restaurant op locatie Bronovo.

Ten behoeve van de magazijnruimte Zinkwerf in Den Haag heeft HMC een bankgarantie verstrekt van € 36.202.

Verhuur ruimten derden

Er is sprake van verplichtingen uit hoofde van lopende verhuurcontracten voor diverse poliklinieken en bedrijfsruimten. Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	
Binnen één jaar	1.548
Tussen één en vijf jaar	6.398
Meer dan vijf jaar	0

Door deelnemingen worden de volgende ruimten gehuurd van HMC:

- Begane grond in de centrale hal locatie HMC Westeinde door Express-so BV;
- Begane grond in de centrale hal locatie HMC Antoniushove door Express-so BV;
- Begane grond in de centrale hal locatie HMC Westeinde door Apotheek MCH Lijnbaan BV;
- Bedrijfsruimte aan de Bronovolaan 5 locatie HMC Bronovo door Expertisecentrum EiB Den Haag BV.

Macrobeheersingsinstrument

Het macrobeheersingsinstrument (MBI) kan door de minister van VWS worden ingezet bij overschrijdingen van het makro kader zorg. Het MBI is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg. Inzet van het MBI betekent een terugvordering bij instellingen voor medisch specialistische zorg. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een MBI-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, die afhankelijk is van de realisatie van het MBI-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het MBI-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd. Bij circulaire van 19 november 2018 heeft de NZa aangegeven dat het macrobeheersingsinstrument voor de jaren 2015, 2016 en 2017 niet wordt toegepast.

Voor 2018 is het MBI-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 22.542 mln. Voor 2019 is het MBI -omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 23.601 mln. Voor 2020 is het MBI -omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 24.278 mln. Bij het opstellen van de jaarrekening 2020 is niet bekend of sprake is van een overschrijding van het MBI-omzetplafond over 2018, 2019 en 2020.

HMC is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken of er uiteindelijk sprake zal zijn van een daadwerkelijke verplichting voor de instelling voortkomende uit het MBI. Hierdoor is deze mogelijke verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans per 31 december 2020.

Mocht het MBI worden ingezet, dan zal de macro-overschrijding worden verhaald op individuele zorginstellingen naar rato van de gerealiseerde omzet (waarop het MBI van toepassing is).

6.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen € 1.000	Kosten van ontwikkeling € 1.000	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom € 1.000	Kosten van goodwill die van derden is verkregen € 1.000	Vooruitbe- talingen op immateriële activa € 1.000	Totaal € 1.000
Stand per 1 januari 2020						
- aanschafwaarde	0	0	2.969	809	0	3.778
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	1.273	489	0	1.762
Boekwaarde per 1 januari 2020	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.696</u>	<u>320</u>	<u>0</u>	<u>2.016</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	976	0	0	976
- afschrijvingen	0	0	748	36	0	784
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>228</u>	<u>-36</u>	<u>0</u>	<u>192</u>
Stand per 31 december 2020						
- aanschafwaarde	0	0	3.945	809	0	4.754
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	2.021	525	0	2.546
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.924</u>	<u>284</u>	<u>0</u>	<u>2.208</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>			14,30%	10%		

6.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen € 1.000	Machines en installaties € 1.000	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting € 1.000	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa € 1.000	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa € 1.000	Totaal € 1.000	Deel- nemingen € 1.000	Totaal € 1.000
Stand per 1 januari 2020								
- aanschafwaarde	312.944	45.830	111.929	7.677	0	478.380	1.086	479.466
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	174.257	17.439	64.530	0	0	256.226	572	256.798
Boekwaarde per 1 januari 2020	<u>138.687</u>	<u>28.391</u>	<u>47.399</u>	<u>7.677</u>	<u>0</u>	<u>222.154</u>	<u>514</u>	<u>222.668</u>
Mutaties in het boekjaar								
- investeringen	7.813	2.054	12.841	2.049	0	24.757	134	24.891
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	14.775	3.767	14.326	0	0	32.868	110	32.978
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>								
.aanschafwaarde	561	1.179	12.008	0	0	13.748	0	13.748
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	561	1.179	12.008	0	0	13.748	0	13.748
<i>- desinvesteringen</i>								
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-6.962</u>	<u>-1.713</u>	<u>-1.485</u>	<u>2.049</u>	<u>0</u>	<u>-8.111</u>	<u>24</u>	<u>-8.087</u>
Stand per 31 december 2020								
- aanschafwaarde	320.196	46.705	112.762	9.726	0	489.389	1.220	490.609
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	188.471	20.027	66.848	0	0	275.346	682	276.028
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>131.725</u>	<u>26.678</u>	<u>45.914</u>	<u>9.726</u>	<u>0</u>	<u>214.043</u>	<u>538</u>	<u>214.581</u>
Afschrijvingspercentage	zie waarderingsgrondslagen							

6.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	Vorderingen op groeps- maatschappijen	Leningen	Andere deelnemingen	Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	Overige effecten	Vordering op grond van compensatie regeling	Overige vorderingen financiële vaste activa	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2020	204	0	0	2.563	0	0	0	0	891	3.658
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	-49	0	0	0	0	0	0	0	0	-49
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Acquisities van deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe/vervallen consolidaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen (Terugname) waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	-464	-464
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>155</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2.563</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>427</u>	<u>3.145</u>
Som waardeverminderingen										0

6.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2020

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2019	Nieuwe leningen in 2020	Aflossing in 2020	Restschuld 31 december 2020	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2020	Aflos- sings- wijze	Aflos- sing 2021	Gestelde zekerheden
		€ 1.000			%	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000			€ 1.000	
Bank Nederlandse Gemeenten	30-mrt-01	5.445	20	onderhands	0,170%	545	0	272	273	0	1	lineair	272	2)
Nederlandse Waterschapsbank	30-mrt-01	5.445	20	onderhands	4,320%	545	0	272	273	0	1	lineair	272	2)
Nederlandse Waterschapsbank	30-mrt-01	5.445	20	onderhands	-0,080%	545	0	272	273	0	1	lineair	272	2)
Nederlandse Waterschapsbank	15-nov-01	5.899	20	onderhands	2,710%	590	0	295	295	0	1	lineair	295	2)
Nederlandse Waterschapsbank	24-jan-02	5.899	20	onderhands	0,110%	885	0	295	590	0	2	lineair	295	2)
Nederlandse Waterschapsbank	15-aug-02	7.000	25	onderhands	1,180%	2.240	0	280	1.960	560	7	lineair	280	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	15-aug-02	6.000	25	onderhands	3,640%	1.920	0	240	1.680	480	7	lineair	240	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	13-aug-02	7.000	25	onderhands	0,650%	2.240	0	280	1.960	560	7	lineair	280	2)
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	2,340%	1.400	0	350	1.050	0	3	lineair	350	2)
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	1,110%	1.400	0	350	1.050	0	3	lineair	350	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	21-jun-04	3.630	16	onderhands	4,155%	227	0	227	0	0	0	lineair	0	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-feb-05	3.403	15	onderhands	3,898%	227	0	227	0	0	0	lineair	0	1)
Nederlandse Waterschapsbank	18-sep-06	12.000	20	onderhands	2,990%	4.200	0	600	3.600	600	6	lineair	600	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	18-sep-06	14.000	20	onderhands	1,700%	4.900	0	700	4.200	700	6	lineair	700	2)
ING Bank	15-dec-08	35.000	20	euroflex	1,700%	15.750	0	1.750	14.000	5.250	8	lineair	1.750	3)
Bank Nederlandse Gemeenten	15-apr-02	3.491	30	onderhands	3,570%	1.513	0	117	1.396	811	12	lineair	116	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	3-jun-02	3.491	30	onderhands	3,160%	1.513	0	117	1.396	811	12	lineair	116	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	22-okt-02	3.491	30	onderhands	3,670%	1.511	0	116	1.395	815	12	lineair	117	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	15-dec-02	3.490	30	onderhands	-0,100%	1.513	0	117	1.396	811	12	lineair	116	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-jul-03	5.236	30	onderhands	3,300%	2.443	0	175	2.268	1.393	13	lineair	175	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	14-mrt-03	3.490	30	onderhands	2,700%	1.630	0	117	1.513	928	13	lineair	116	1)
Nederlandse Waterschapsbank	1-dec-11	15.000	15	onderhands	0,570%	7.000	0	1.000	6.000	1.000	6	lineair	1.000	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	10.000	40	onderhands	4,770%	6.000	0	250	5.750	4.500	23	lineair	250	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	5.000	20	onderhands	4,495%	1.000	0	250	750	0	3	lineair	250	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	15.000	30	onderhands	1,790%	13.000	0	500	12.500	10.000	25	lineair	500	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	6.000	15	onderhands	-0,040%	4.400	0	400	4.000	2.000	10	lineair	400	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	25-apr-16	3.000	15	onderhands	0,965%	2.400	0	200	2.200	1.200	11	lineair	200	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	25-jan-17	18.000	20	onderhands	1,169%	16.200	0	900	15.300	10.800	17	lineair	900	2)
ING Bank	1-mei-17	15.000	10	onderhands	1,900%	13.125	0	750	12.375	8.625	7	lineair	750	3)
ING Bank	1-jan-18	10.000	8	onderhands	1,900%	9.125	0	500	8.625	6.125	6	lineair	500	3)
Totaal		249.856				119.987	0	11.919	108.068	57.969			11.462	

Gestelde zekerheid:

- 1) Rijksgarantie
- 2) Waarborgfonds
- 3) Hypotheek op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan in Den Haag, aan de Bronovolaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar.

Er zijn geen schulden in rang achtergesteld bij andere schulden. Voor de hypotheek hebben het Waarborgfonds voor de Zorgsector, de ING Bank en de Nederlandse Staat een positie die gelijk in rang is. In 2016 is ter meerdere zekerheid hypotheekrecht op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan, aan de Bronovolaan/Hogenhoucklaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar verstrekt ten gunste van het Waarborgfonds, de ING Bank en de Nederlandse Staat voor een bedrag van € 167 mln.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020**BATEN****15. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)***De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	425.465	423.991
Overige zorgprestaties	9.960	4.715
Totaal	435.425	428.706

Toelichting:

De Opbrengsten zorgverzekeringswet worden in 2020 vormgegeven door de CB-regelingen met Zorgverzekeraars en nemen toe door indexatie van de afspraken voor 2020.

De Overige zorgprestaties bestaan uit onderlinge dienstverlening met andere zorginstellingen, fysiotherapie, poliklinische bevallingen, sportgeneeskunde en opbrengsten uit de penitentiaire inrichtingen. Deze zorgprestaties nemen in 2020 sterk toe door het uitvoeren van Covid testen voor de GGD. Verder wordt 1e lijns diagnostiek van VGZ vanaf 2020 gefactureerd aan STAR - SHL en via hen door VGZ betaald.

16. Subsidies*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	19.564	18.374
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	5.511	5.123
Totaal	25.075	23.497

Toelichting:

De subsidies vanuit Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen zijn in 2020 toegenomen. Dit is toe te schrijven aan meer assistenten in opleiding.

De post 'overige subsidies' bestaan uit de subsidies voor het Stagefonds, Kwaliteitsimpuls Zorgopleidingen, Sectorfonds, Praktijkleren en de pilot ziekenhuisartsen i.o. In 2020 zijn verder nog een aantal subsidies van derden ontvangen.

17. Overige bedrijfsopbrengsten*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Overige dienstverlening	2.694	3.789
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Overige opbrengsten	30.388	32.174
Totaal	33.082	35.963

Toelichting:

De post 'Overige dienstverlening' bestaat uit Huuropbrengsten, Verloskunde 1e lijn, Tandheelkunde en No Show opbrengsten. Deze post daalt als gevolg van Covid-19 en door een afname van de huuropbrengsten. In 2019 waren er nog huuropbrengsten uit de verhuur van locatie Nebo aan de stichting Saffier de Residentie Groep tot aan de datum van verkoop van locatie Nebo.

De overige opbrengsten bestaan uit onder meer doorbelaste kosten aan het MSB en NOK West BV, parkeeropbrengsten en opbrengsten restaurant. Deze opbrengsten dalen vooral door minder opbrengsten uit de verhuur aan NOK West BV als gevolg van Covid-19. Ook Express-so BV en Apotheek Lijnbaan BV hebben minder opbrengsten als gevolg van Covid-19 in 2020.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020**LASTEN****18. Personeelskosten***De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	182.481	174.619
Sociale lasten	26.169	25.747
Pensioenpremies	14.959	14.102
Andere personeelskosten:		
Andere persoonsgebonden personeelskosten	8.375	7.261
Subtotaal	231.984	221.729
Personeel niet in loondienst	25.626	25.802
Totaal personeelskosten	257.610	247.531
Specificatie aantal personeelsleden in loondienst (in FTE's) per segment per 31 december:		
Ziekenhuis Haaglanden Medisch Centrum	3.342	3.344
Aantal personeelsleden in loondienst	3.342	3.344
Personeel in loondienst deelnemingen (in FTE's) per 31 december	87	83
Totaal aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden per 31 december	3.429	3.427

Toelichting:

De stijging van de post 'lonen en salarissen' wordt veroorzaakt door de afspraken in het kader van de CAO 2019-2021, Covid-19 en herijking verlofuren. De kosten aan ORT zijn toegenomen vanwege Covid-19 en de verlofuren van loondienstspecialisten (AMS) zijn in 2020 vastgelegd.

In 2020 is een bedrag van € 4.114.000 aan Zorgbonussen uitgekeerd aan zorgprofessionals. Hier staat een gelijk bedrag aan subsidie tegenover waardoor deze uitbetaling niet zichtbaar is onder de personeelskosten.

De sociale lasten zijn in 2020 licht toegenomen, hetgeen toe te schrijven is aan de stijging van de post 'lonen en salarissen'.

De premiedruk bij de pensioenpremies is in 2020 ongewijzigd. De toename van de pensioenpremie komt vrijwel geheel voor rekening van de stijging van de post 'lonen en salarissen'.

De andere persoonsgebonden personeelskosten bestaan uit onder meer gratificaties, opleidingskosten en reiskostenvergoedingen. In 2019 was ook sprake van een vrijval van een voorziening voor Lab West waardoor de kosten in dat jaar eenmalig lager uitvielen.

De kosten voor personeel niet in loondienst blijven hoog door krapte op de arbeidsmarkt.

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	784	910
- materiële vaste activa	32.978	31.981
Totaal afschrijvingen	33.762	32.891

Toelichting:

De afschrijvingen op immateriële vaste activa dalen door éénmalige afschrijvingskosten in 2019 van een investering in goodwill in verband met de overname van de ziekenhuisapothek activiteiten van de AHZ.

De afschrijvingen op materiële vaste activa nemen toe door een afboeking van niet meer in gebruik zijnde ruimtes.

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	0	0

Toelichting:

Er hebben in 2020 geen bijzondere waardeverminderingen plaatsgevonden.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019**LASTEN****21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten***De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	59.292	58.370
Totaal	<u>59.292</u>	<u>58.370</u>

Toelichting:

De honorariumkosten worden bepaald als percentage van de opbrengsten Zorgprestaties verminderd met een aantal specifieke posten. De honorariumkosten voor de werkzaamheden voor de EiB BV worden direct in rekening gebracht bij deze BV.

22. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	9.524	9.686
Algemene kosten	32.795	34.717
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	83.652	81.759
Onderhoud en energiekosten		
- Onderhoud	6.710	5.694
- Energiekosten gas	1.814	1.530
- Energiekosten stroom	1.865	1.619
- Energie transport en overig	830	741
Subtotaal	<u>11.219</u>	<u>9.584</u>
Huur en leasing	812	770
Dotaties dubieuze debiteuren	869	1.156
Overige baten en lasten	-1.272	-2.203
Totaal overige bedrijfskosten	<u>137.599</u>	<u>135.469</u>

Toelichting:

De algemene kosten dalen door lagere kosten voor public relations en representatie in 2020. Verder dalen de kosten bij Express-so en Apotheek Lijnbaan eveneens door Covid-19.

De patiëntgebonden kosten stijgen vooral door een toename in de dure geneesmiddelen. Als gevolg van Covid-19 dalen de kosten op andere vlakken als implantaten, protheses, OK hulpmiddelen en disposable instrumentarium.

De onderhoudskosten stijgen omdat beoogde renovaties later worden gerealiseerd. De energiekosten stijgen door een hogere energiebelasting als gevolg van een toename in het ODE tarief (opslag duurzame energie). Verder zijn de transportkosten voor energie, in het bijzonder voor gas, gestegen.

De dotatie dubieuze debiteuren is gedaald door minder afboekingen als gevolg van de subsidieregeling voor onverzekerden en een lagere benodigde voorziening omdat vanwege Covid-19 minder niet verzekerde patiënten het ziekenhuis hebben bezocht.

De overige baten en lasten bestaan uit de vrijval van diverse kleine balansposten die jaarlijks worden gevormd en waarvan de facturen in de kosten zijn geboekt. HMC kiest er voor om de post overige baten en lasten apart te presenteren om daarmee het inzicht in de individuele kostenposten te vergroten.

23. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Rentebaten	1	4
Subtotaal financiële baten	<u>1</u>	<u>4</u>
Rentelasten	-2.431	-2.608
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-904	-317
Subtotaal financiële lasten	<u>-3.335</u>	<u>-2.925</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-3.334</u>	<u>-2.921</u>

Toelichting:

Onder de financiële baten en lasten vallen de kosten voor langlopende rente, bankrente en overige rentekosten en rentebaten als ook de resultaten uit deelnemingen voor zover niet mee geconsolideerd. Hier is ook de afwaardering van de kapitaalstorting MediRisk opgenomen.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020**24. Resultaat aandeel derden**

De specificatie is als volgt:

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat aandeel derden	-217	-295
Totaal	<u>-217</u>	<u>-295</u>

Toelichting:

Het resultaat aandeel derden per 31 december 2020 betreft het resultaat aandeel derden van Apotheek MCH Lijnbaan BV en van Expertisecentrum EIB Den Haag BV.

25. Belastingen

De specificatie is als volgt:

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Belastingen	175	177
Totaal belastingen	<u>175</u>	<u>177</u>

Toelichting:

De belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten bedrage van € 175.000 kan als volgt worden toegelicht:

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelneming uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	746	768
Latente vennootschapsbelasting	-2	-27
Acute vennootschapsbelasting huidig boekjaar	207	204
Vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	-30	0
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>175</u>	<u>177</u>

27. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2020 zijn als volgt:

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
1 Controle van de jaarrekening	188	188
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	39	87
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	69
Totaal honoraria accountant	<u>227</u>	<u>344</u>

Toelichting:

De honoraria worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

28. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 29.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020

29. Wet normering topinkomens (WNT) verantwoording

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op HMC. Het HMC is volgens de WNT (zorg- en jeugdhulp), op basis van een berekende totaalscore van 14, ingedeeld in klasse V.

Voor topfunctionarissen en overige functionarissen geldt een toepasselijke bezoldigingsnorm van € 201.000 in 2020.

De bezoldiging van de functionarissen die over 2020 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking (vervolg)

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	I.C.D.Y.M. Wolf	D. Horbach	H. ter Horst
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 192.327	€ 189.988	€ 188.819
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.856	€ 11.856	€ 11.856
Subtotaal	€ 204.183	€ 201.844	€ 200.675
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 204.183	€ 201.844	€ 200.675
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	€ 3.183, zie opmerking onder tabel	€ 844, zie opmerking onder tabel	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019			
bedragen x € 1	I.C.D.Y.M. Wolf	D. Horbach	H. ter Horst
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/10 - 31/12	01/12 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 42.114	€ 14.038	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 2.917	€ 972	
Subtotaal	€ 45.031	€ 15.010	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 48.899	€ 16.477	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 45.031	€ 15.010	

Opmerking m.b.t. bedrag overschrijding en reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan

Eenmalige nabetaling vakantietoeslag over voorgaand jaar om daarmee de toerekening aan en uitbetaling van vakantiegeld over het boekjaar met ingang van 2020 gelijk te stellen, passende binnen de overschrijding van de WNT-norm over boekjaar 2019.

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020

29. Wet normering topinkomens (WNT) verantwoording

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Gegevens 2020		
bedragen x € 1		
A.W. Weermeijer		
Funcatiegegevens	Lid RvB a.i.	
Kalenderjaar	2020	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01-01/31-01	29-07/31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	184	N.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 26.800	€ 129.500
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 156.300	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 26.800	€ 129.500
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 156.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 156.300	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	nvt	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020				
bedragen x € 1				
Funcatiegegevens	A.C. Dorland	C.J.H.M. van Laarhoven	R.N. van der Plank	E.M.J. Schoenmaker
	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 18.090	€ 12.060	€ 12.060	€ 12.060
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 30.150	€ 20.100	€ 20.100	€ 20.100
-/-Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019				
bedragen x € 1				
Funcatiegegevens	A.C. Dorland	C.J.H.M. van Laarhoven	R.N. van der Plank	E.M.J. Schoenmaker
	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 16.830	€ 11.120	€ 11.120	€ 11.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 29.100	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400

6.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2020

29. Wet normering topinkomens (WNT) verantwoording

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020				
bedragen x € 1	G.R.J. de Groot	I.D. de Beaufort	A. Bruijntjes	V.W.J.A. van Stijn
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 12.060	€ 12.060	€ 12.060	€ 12.060
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.100	€ 20.100	€ 20.100	€ 20.100
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019				
bedragen x € 1	G.R.J. de Groot	I.D. de Beaufort	A. Bruijntjes	V.W.J.A. van Stijn
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 11.120	€ 11.120	€ 11.120	€ 11.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Voor 2020 zijn er geen topfunctionarissen die aan bovenstaande voldoen.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-20	31-dec-19
		€ 1.000	€ 1.000
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	2.208	2.017
Materiële vaste activa	2	214.043	222.154
Financiële vaste activa	3	4.715	5.189
Totaal vaste activa		220.966	229.360
Vlottende activa			
Voorraden	4	3.936	3.543
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	8.664	7.811
Debiteuren en overige vorderingen	7	92.734	76.284
Effecten	8	0	0
Liquide middelen	8	47.616	62.370
Totaal vlottende activa		152.950	150.008
Totaal activa		373.916	379.368
	Ref.	31-dec-20	31-dec-19
		€ 1.000	€ 1.000
PASSIVA			
Eigen vermogen	9		
Kapitaal		989	989
Bestemmingsreserves		355	355
Algemene en overige reserves		172.746	171.172
Totaal eigen vermogen		174.090	172.516
Voorzieningen	10	6.202	6.268
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	96.608	108.073
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	12	97.016	92.511
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		97.016	92.511
Totaal passiva		373.916	379.368

6.1.12 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2020

	Ref.	2020 € 1.000	2019 € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	15	435.425	428.706
Subsidies	16	24.813	23.497
Overige bedrijfsopbrengsten	17	27.752	29.536
Som der bedrijfsopbrengsten		487.990	481.739
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	252.789	243.816
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	33.652	32.793
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	0
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	21	58.812	57.517
Overige bedrijfskosten	22	138.084	134.491
Som der bedrijfslasten		483.337	468.617
BEDRIJFSRESULTAAT		4.653	13.122
Financiële baten en lasten	23	-3.060	-2.610
RESULTAAT BOEKJAAR		1.593	10.512

RESULTAATBESTEMMING*Het resultaat is als volgt verdeeld:*

	2020 € 1.000	2019 € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):		
Reserve aanvaardbare kosten	0	7.071
Algemene / overige reserves	1.593	3.441
	1.593	10.512

6.1.13 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

6.1.13.1 Algemeen

Voor een toelichting op de specificaties van de enkelvoudige balans en resultatenrekening wordt verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde balans en resultatenrekening.

6.1.13.2 Afwijkingen in waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Er zijn geen afwijkingen van de waarderingsgrondslagen in de enkelvoudige jaarrekening ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Verwezen wordt derhalve naar de geconsolideerde jaarrekening.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA**1. Immateriële vaste activa**

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	1.924	1.697
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	284	320
Totaal immateriële vaste activa	2.208	2.017
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	2.016	2.477
Bij: investeringen	976	450
Af: afschrijvingen	784	910
Boekwaarde per 31 december	2.208	2.017

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	131.725	138.687
Machines en installaties	26.678	28.391
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	45.914	47.399
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	9.726	7.677
Totaal materiële vaste activa	214.043	222.154
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	222.154	235.662
Bij: investeringen	24.757	28.381
Af: afschrijvingen	32.868	31.883
Af: desinvesteringen	0	10.006
Boekwaarde per 31 december	214.043	222.154

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**ACTIVA****3. Financiële vaste activa***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat Deelnemingen	0	0
Deelnemingen	1.499	1.510
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Leningen	2.838	2.863
Overige vorderingen financiële vaste activa	378	816
Totaal financiële vaste activa	4.715	5.189

*Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:***Specificatie deelnemingen:**

x € 1.000	31-dec-19	Mutatie	31-dec-20
Apotheek MCH Lijnbaan BV	9	0	9
Express-so BV	18	0	18
West End Facility BV	18	0	18
MediRisk	1.395	663	2.058
Expertisecentrum EIB Den Haag BV	1	0	1
<i>Subtotaal</i>	1.441	663	2.104
Waardevermindering MediRisk	-1.395	-663	-2.058
Totaal	46	0	46

Specificatie resultaat deelnemingen:

x € 1.000	31-dec-19	Mutatie	Aandeel derden	31-dec-20
Apotheek MCH Lijnbaan BV	583	50	-25	609
Express-so BV	337	-63	0	274
West End Facility BV	159	112	0	271
Expertisecentrum EIB Den Haag BV	264	481	-576	169
Cardiologie Centrum Voorschoten BV	121	10	0	131
<i>Subtotaal</i>	1.464	590	-601	1.453
Totaal	1.464	590	-601	1.453

Specificatie overige vorderingen:

x € 1.000	31-dec-19	Aflossing	Verstrekt	31-dec-20
Disagio leningen	402	-24	0	378
Vordering Martha Flora	414	-414	0	0
Totaal	816	-438	0	378

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**ACTIVA****Specificatie leningen:**

x € 1.000	31-dec-19	Aflossing	Verstrekt	31-dec-20
Lening u/g Apotheek Haagse Ziekenhuizen	2.345	0	0	2.345
Lening u/g Apotheek Antoniusshove BV	150	0	0	150
Lening u/g Apotheek MCH Lijnbaan BV	150	0	0	150
Lening u/g OWM MediRisk BA	68	0	0	68
Lening u/g Express-so BV	150	-25	0	125
Totaal	2.863	-25	0	2.838

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal € 1.000	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen € 1.000	Resultaat € 1.000
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Express-so BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	292	-65
West End Facility BV, te Den Haag	zie 6.1.4	18	100%	289	112
Apotheek MCH Lijnbaan BV, te Den Haag	zie 6.1.4	9	51%	1.211	548
Expertisecentrum EIB Den Haag BV, te Den Haag	zie 6.1.4	1	80%	813	-111
Cardiologie Centrum Voorschoten BV, te Voorschoten	zie 6.1.4	5	30%	436	99

Zeggenschapsbelangen:**Toelichting:**

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-20 € 1.000	31-dec-19 € 1.000
Medische middelen	3.891	3.498
Leenemballage	45	45
Af: incurante voorraden	0	0
Totaal voorraden	3.936	3.543

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**ACTIVA****5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	49.013	50.375
Af: ontvangen voorschotten	-40.349	-42.564
Totaal onderhanden werk	<u>8.664</u>	<u>7.811</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

7. Debiteuren en overige vorderingen*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	29.959	33.908
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	29.287	23.595
Te vorderen uit hoofde van contracten	12.734	2.499
Vooruitbetaalde bedragen	9.345	5.673
Nog te ontvangen bedragen	9.904	9.216
Overige vorderingen	1.505	1.393
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>92.734</u>	<u>76.284</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

8. Liquide middelen*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	47.615	62.368
Kassen	1	2
Totaal liquide middelen	<u>47.616</u>	<u>62.370</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

PASSIVA

9. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-20 € 1.000	31-dec-19 € 1.000
Kapitaal	989	989
Bestemmingsreserves	355	355
Algemene en overige reserves	172.746	171.172
Totaal eigen vermogen	174.090	172.516

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Kapitaal	989	0	0	989
Totaal kapitaal	989	0	0	989

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Bestemmingsreserves:				
Reserve bond medische specialisten	355	0	0	355
Totaal bestemmingsreserves	355	0	0	355

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Resultaat- bestemming € 1.000	Overige mutaties € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Algemene reserves:				
Algemene reserves	170.904	1.593	0	172.497
Overige reserves:				
Diakonia	268	0	19	249
Totaal algemene en overige reserves	171.172	1.593	19	172.746

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**PASSIVA****Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2020 en resultaat over 2019***De specificatie is als volgt :*

	Eigen vermogen € 1.000	Resultaat € 1.000
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	174.090	1.593
Geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	174.090	1.593
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>174.090</u>	<u>1.593</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-20 € 1.000	Dotatie € 1.000	Onttrekking € 1.000	Vrijval € 1.000	Saldo per 31-dec-20 € 1.000
Jubilea	1.240	0	0	36	1.204
Reorganisatievoorziening	740	0	301	439	0
Loondoorbetaling bij ziekte	0	419	0	0	419
Voorziening MediRisk eigen behoud	4.288	1.493	632	570	4.579
Totaal voorzieningen	<u>6.268</u>	<u>1.912</u>	<u>933</u>	<u>1.045</u>	<u>6.202</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-20 € 1.000
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	236
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	5.966
hiervan > 5 jaar	483

Toelichting per categorie voorziening:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20 € 1.000	31-dec-19 € 1.000
Schulden aan banken	96.606	108.071
Overige langlopende schulden	2	2
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>96.608</u>	<u>108.073</u>

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020**PASSIVA***Het verloop is als volgt weer te geven:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	119.987	132.809
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	11.919	12.822
Stand per 31 december	<u>108.068</u>	<u>119.987</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	11.462	11.916
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>96.606</u>	<u>108.071</u>
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>		
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	11.462	11.916
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	96.606	108.071
hiervan > 5 jaar	57.969	76.200

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

12. Overige kortlopende schulden*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-20	31-dec-19
	€ 1.000	€ 1.000
Crediteuren	14.628	16.107
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	11.462	11.916
Belastingen en sociale premies	13.986	10.348
Schulden terzake pensioenen	536	242
Nog te betalen salarissen	1.379	5.089
Vakantiegeld	7.147	6.890
Vakantiedagen	5.082	3.036
Schulden aan groepsmaatschappijen	0	200
CAO levensfase	19.737	18.532
Nog te betalen kosten:		
Interest leningen	654	735
Overige schulden:		
Te verrekenen met Medische Specialisten	6.014	5.317
Overige overlopende passiva:		
Overige kortlopende schulden	16.391	14.099
Totaal overige kortlopende schulden	<u>97.016</u>	<u>92.511</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

PASSIVA

13. Financiële instrumenten

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde balans 6.1.5.

6.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari 2020						
- aanschafwaarde	0	0	2.969	809	0	3.778
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	1.273	489	0	1.762
Boekwaarde per 1 januari 2020	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.696</u>	<u>320</u>	<u>0</u>	<u>2.016</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	976	0	0	976
- afschrijvingen	0	0	748	36	0	784
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>228</u>	<u>-36</u>	<u>0</u>	<u>192</u>
Stand per 31 december 2020						
- aanschafwaarde	0	0	3.945	809	0	4.754
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	2.021	525	0	2.546
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.924</u>	<u>284</u>	<u>0</u>	<u>2.208</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>			14,3%	10,0%		

6.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen € 1.000	Machines en installaties € 1.000	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting € 1.000	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa € 1.000	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa € 1.000	Totaal € 1.000
Stand per 1 januari 2020						
- aanschafwaarde	312.944	45.830	111.929	7.677	0	478.380
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	174.257	17.439	64.530	0	0	256.226
Boekwaarde per 1 januari 2020	<u>138.687</u>	<u>28.391</u>	<u>47.399</u>	<u>7.677</u>	<u>0</u>	<u>222.154</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	7.813	2.054	12.841	2.049	0	24.757
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	14.775	3.767	14.326	0	0	32.868
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	561	1.179	12.008	0	0	13.748
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	561	1.179	12.008	0	0	13.748
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-6.962</u>	<u>-1.713</u>	<u>-1.485</u>	<u>2.049</u>	<u>0</u>	<u>-8.111</u>
Stand per 31 december 2020						
- aanschafwaarde	320.196	46.705	112.762	9.726	0	489.389
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	188.471	20.027	66.848	0	0	275.346
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>131.725</u>	<u>26.678</u>	<u>45.914</u>	<u>9.726</u>	<u>0</u>	<u>214.043</u>

Afschrijvingspercentage zie waarderingsgrondslagen

6.1.17 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	Vorderingen op groeps- maatschappijen	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	Overige effecten	Vordering op grond van compensatie regeling	Overige vorderingen	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2020	0	1.510	0	2.863	0	0	0	0	816	5.189
Kapitaalstortingen	0	663	0	0	0	0	0	0	0	663
Resultaat deelnemingen	0	244	0	0	0	0	0	0	0	244
Ontvangen dividend	0	-255	0	0	0	0	0	0	0	-255
Acquisities van deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe/vervallen consolidaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstrekke leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	-25	0	0	0	0	-438	-463
(Terugname) waardeverminderingen	0	-663	0	0	0	0	0	0	0	-663
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>0</u>	<u>1.499</u>	<u>0</u>	<u>2.838</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>378</u>	<u>4.715</u>
Som waardeverminderingen										0

6.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2020 (enkelvoudig)

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2019	Nieuwe leningen in 2020	Aflossing in 2020	Restschuld 31 december 2020	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2020	Aflos- sings- wijze	Aflos- sing 2021	Gestelde zekerheden
		€ 1.000			%	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000			€ 1.000	
Bank Nederlandse Gemeenten	30-mrt-01	5.445	20	onderhands	0,170%	545	0	272	273	0	1	lineair	272	2)
Nederlandse Waterschapsbank	30-mrt-01	5.445	20	onderhands	4,320%	545	0	272	273	0	1	lineair	272	2)
Nederlandse Waterschapsbank	30-mrt-01	5.445	20	onderhands	-0,080%	545	0	272	273	0	1	lineair	272	2)
Nederlandse Waterschapsbank	15-nov-01	5.899	20	onderhands	2,710%	590	0	295	295	0	1	lineair	295	2)
Nederlandse Waterschapsbank	24-jan-02	5.899	20	onderhands	0,110%	885	0	295	590	0	2	lineair	295	2)
Nederlandse Waterschapsbank	15-aug-02	7.000	25	onderhands	1,180%	2.240	0	280	1.960	560	7	lineair	280	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	15-aug-02	6.000	25	onderhands	3,640%	1.920	0	240	1.680	480	7	lineair	240	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	13-aug-02	7.000	25	onderhands	0,650%	2.240	0	280	1.960	560	7	lineair	280	2)
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	2,340%	1.400	0	350	1.050	0	3	lineair	350	2)
Nederlandse Waterschapsbank	14-nov-03	7.000	20	onderhands	1,110%	1.400	0	350	1.050	0	3	lineair	350	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	21-jun-04	3.630	16	onderhands	4,155%	227	0	227	0	0	0	lineair	0	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-feb-05	3.403	15	onderhands	3,898%	227	0	227	0	0	0	lineair	0	1)
Nederlandse Waterschapsbank	18-sep-06	12.000	20	onderhands	2,990%	4.200	0	600	3.600	600	6	lineair	600	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	18-sep-06	14.000	20	onderhands	1,700%	4.900	0	700	4.200	700	6	lineair	700	2)
ING Bank	15-dec-08	35.000	20	euroflex	1,700%	15.750	0	1.750	14.000	5.250	8	lineair	1.750	3)
Bank Nederlandse Gemeenten	15-apr-02	3.491	30	onderhands	3,570%	1.513	0	117	1.396	811	12	lineair	116	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	3-jun-02	3.491	30	onderhands	3,160%	1.513	0	117	1.396	811	12	lineair	116	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	22-okt-02	3.491	30	onderhands	3,670%	1.511	0	116	1.395	815	12	lineair	117	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	15-dec-02	3.490	30	onderhands	-0,100%	1.513	0	117	1.396	811	12	lineair	116	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-jul-03	5.236	30	onderhands	3,300%	2.443	0	175	2.268	1.393	13	lineair	175	1)
Bank Nederlandse Gemeenten	14-mrt-03	3.490	30	onderhands	2,700%	1.630	0	117	1.513	928	13	lineair	116	1)
Nederlandse Waterschapsbank	1-dec-11	15.000	15	onderhands	0,570%	7.000	0	1.000	6.000	1.000	6	lineair	1.000	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	10.000	40	onderhands	4,770%	6.000	0	250	5.750	4.500	23	lineair	250	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	1-sep-03	5.000	20	onderhands	4,495%	1.000	0	250	750	0	3	lineair	250	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	15.000	30	onderhands	1,790%	13.000	0	500	12.500	10.000	25	lineair	500	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	30-nov-15	6.000	15	onderhands	-0,040%	4.400	0	400	4.000	2.000	10	lineair	400	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	25-apr-16	3.000	15	onderhands	0,965%	2.400	0	200	2.200	1.200	11	lineair	200	2)
Bank Nederlandse Gemeenten	25-jan-17	18.000	20	onderhands	1,169%	16.200	0	900	15.300	10.800	17	lineair	900	2)
ING Bank	1-mei-17	15.000	10	onderhands	1,900%	13.125	0	750	12.375	8.625	7	lineair	750	3)
ING Bank	1-jan-18	10.000	8	onderhands	1,900%	9.125	0	500	8.625	6.125	6	lineair	500	3)
Totaal		249.856				119.987	0	11.919	108.068	57.969			11.462	

Gestelde zekerheid:

- 1) Rijksgarantie
- 2) Waarborgfonds
- 3) Hypotheek op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan in Den Haag, aan de Bronovolaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar.

Er zijn geen schulden in rang achtergesteld bij andere schulden. Voor de hypotheek hebben het Waarborgfonds voor de Zorgsector, de ING Bank en de Nederlandse Staat een positie die gelijk in rang is. In 2016 is ter meerdere zekerheid hypotheekrecht op het onroerend goed aan de Burgemeester Banninglaan in Leidschendam, aan de Lijnbaan en aan de Bronovolaan/Hogenhoucklaan in Den Haag en aan de Hofcampweg in Wassenaar verstrekt ten gunste van het Waarborgfonds, de ING Bank en de Nederlandse Staat voor een bedrag van € 167 mln.

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2020

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN**15. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)**

	2020	2019
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	425.465	423.991
Overige zorgprestaties	9.960	4.715
Totaal	435.425	428.706

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

16. Subsidies

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	19.302	18.374
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	5.511	5.123
Totaal	24.813	23.497

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

17. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Overige dienstverlening	2.795	3.943
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Overige opbrengsten	24.957	25.593
Totaal	27.752	29.536

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2020**LASTEN****18. Personeelskosten***De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	179.194	172.167
Sociale lasten	25.565	25.346
Pensioenpremies	14.710	13.923
Andere personeelskosten:		
Andere persoonsgebonden personeelkosten	8.295	7.221
Subtotaal	227.764	218.657
Personeel niet in loondienst	25.025	25.159
Totaal personeelskosten	<u>252.789</u>	<u>243.816</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment per 31 december:		
Ziekenhuis Haaglanden Medisch Centrum	3.342	3.344
Totaal aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden per 31 december	<u>3.342</u>	<u>3.344</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	784	910
- materiële vaste activa	32.868	31.883
Totaal afschrijvingen	<u>33.652</u>	<u>32.793</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Zie toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2020**LASTEN****21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten***De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	58.812	57.517
Totaal	<u>58.812</u>	<u>57.517</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

22. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.063	11.396
Algemene kosten	29.217	30.788
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	85.286	83.039
Onderhoud en energiekosten		
- Onderhoud	6.678	5.668
- Energiekosten gas	1.814	1.530
- Energiekosten stroom	1.865	1.619
- Energie transport en overig	830	741
Subtotaal	<u>11.187</u>	<u>9.558</u>
Huur en leasing	801	761
Dotaties dubieuze debiteuren	869	1.156
Overige baten en lasten	-1.339	-2.207
Totaal overige bedrijfskosten	<u>138.084</u>	<u>134.491</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

23. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Rentebaten	0	4
Resultaat deelnemingen	267	297
Subtotaal financiële baten	<u>267</u>	<u>301</u>
Rentelasten	-2.423	-2.594
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-904	-317
Subtotaal financiële lasten	<u>-3.327</u>	<u>-2.911</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-3.060</u>	<u>-2.610</u>

Toelichting:

Zie toelichting geconsolideerde resultatenrekening 6.1.10.

6.1.19 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2020 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 26 april 2020.

De raad van toezicht van de Stichting Haaglanden Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2020 goedgekeurd in de vergadering van 27 mei 2021.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 6.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

De COVID-19 impact op onze organisatie en financiën loopt vanuit 2020 door naar 2021. Begin 2021 is het COVID-19 dossier wel complexer geworden door met name mutaties van het virus. Deze mutaties zorgen bijvoorbeeld voor een groter aantal besmettingen zoals we kunnen zien in onder andere het Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika. Anticiperend op deze ontwikkelingen zijn begin 2021 overheidsmaatregelen ten opzichte van 2020 verder aangescherpt, door onder andere het invoeren van een avondklok en het verder afbouwen van bezoeksregelingen. Nader onderzoek naar de impact van de nieuwe mutaties op patiënten en de beschikbare vaccins is momenteel nog in volle gang.

Wij verwachten dat de contractuele afspraken op financieel gebied, zoals de CB-regeling, voor 2021 afdoende zijn om de financiële continuïteit te waarborgen. We dienen echter scherp de ontwikkelingen, zoals mutaties van het virus en het tempo en de effectiviteit van vaccineren, te blijven monitoren omdat deze impact kunnen hebben op patiënten, medewerkers, bedrijfsvoering en financiën.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Raad van bestuur

W.G.

mw. drs. I.C.D.Y.M. Wolf-de Jonge, voorzitter

W.G.

mw. D.A. Horbach PhD, Chief Operating Officer (COO)

W.G.

dhr. drs. D.W. Voetelink RA, Chief Financial Officer (CFO)

Raad van toezicht

W.G.

dhr. drs. A.C. Dorland, voorzitter

W.G.

mw. prof. dr. I.D. de Beaufort

W.G.

dhr. ir. A. Bruijntjes

W.G.

dhr. prof. dr. C.J.H.M. van Laarhoven

W.G.

dhr. mr. G.R.J. de Groot

W.G.

dhr. drs. E.M.J. Schoenmaker

W.G.

dhr. drs. V.W.J.A. van Stijn

Den Haag, 27 mei 2021

6.2 OVERIGE GEGEVENS

6.2 OVERIGE GEGEVENS

6.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 15, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van stichting Haaglanden Medisch Centrum.

6.2.2 Nevenvestigingen

HMC heeft geen nevenvestigingen anders dan de locaties Westeinde, Bronovo, Antoniusshove en Gezondheidscentrum Wassenaar in Nederland waar zij haar zorgactiviteiten uitoefent.

6.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Haaglanden Medisch Centrum

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Haaglanden Medisch Centrum ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep (de stichting samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Haaglanden Medisch Centrum te Den Haag gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens ('WNT') 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Haaglanden Medisch Centrum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

SJNHAQ5NZMXS-1558590445-92

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- het maatschappelijk jaarverslag 2020, bestaande uit de hoofdstukken: 1. Verslag van het bestuur, 2. Verslag raad van toezicht, 3. Kwaliteit en veiligheid, 4. Bedrijfsvoering en 5. Financieel beleid;
- de overige gegevens; en
- de bijlage 'Compensatie gedeelde inkomsten parkeren en restaurant'.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het maatschappelijk jaarverslag in overeenstemming met RJ 400 en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 27 mei 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.A.B. de Coninck RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Haaglanden Medisch Centrum

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

6.3 BIJLAGE

Compensatie gedeelde inkomsten parkeren en restaurant

	Opbrengst 2019	Normatieve terugval	Normatieve doorlopende kosten	Compensatie
	(A)	(B)	(C)	A x B x C
Parkeren	1.101.763	30%	86%	284.255
Restaurant	256.394	40%	86%	88.199
Totaal				372.454